

RADA MINISTRÓW

Informacja o przebiegu wykonania

WIELOLETNIEGO PLANU FINANSOWEGO PAŃSTWA 2012–2015

Warszawa, maj 2013

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	4
ROZDZIAŁ I POLITYKA FISKALNA PAŃSTWA	7
ROZDZIAŁ II SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA.....	9
ROZDZIAŁ III BUDŻET PAŃSTWA	11
3.1 Dochody budżetu państwa.....	11
3.2 Wydatki budżetu państwa	13
3.3 Deficyt budżetu państwa.....	14
ROZDZIAŁ IV BUDŻET ŚRODKÓW EUROPEJSKICH.....	15
ROZDZIAŁ V PRZYCHODY I ROZCHODY BUDŻETU PAŃSTWA	17
ROZDZIAŁ VI SEKTOR FINANSÓW PUBLICZNYCH	18
ROZDZIAŁ VII PAŃSTWOWY DŁUG PUBLICZNY.....	19
ZAŁĄCZNIK: WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA WEDŁUG FUNKCJI ZA 2012 ROK	20

WSTĘP

Na początku ubiegłego roku Komisja Europejska przewidywała, że w 2012 roku polska gospodarka będzie liderem Unii Europejskiej w obszarze wzrostu gospodarczego.

Pierwsze wstępne szacunki GUS pokazują, że nasza gospodarka zwolniła w 2012 r. w odniesieniu do roku poprzedniego. Z danych wynika, że w 2012 roku PKB był realnie wyższy o 2,0% w porównaniu do roku poprzedniego i jednocześnie jest to jeden z lepszych wyników w UE. Wyniki polskiej gospodarki są nierozzerwalnie związane z realiami naszych największych partnerów handlowych – głównie Niemiec, które są odbiorcami ponad ¼ naszego eksportu.

Polska przejawia dużą odporność na negatywne oddziaływanie otoczenia, w tym pogłębienie spowolnienia gospodarczego jakie nastąpiło w UE oraz politykę „zaciskania pasa” w 2012 r.

Zjawiska gospodarcze i społeczne w Polsce w 2012 r. obierały następujące kierunki::

- W pierwszej połowie roku wzrost gospodarczy, napędzany był za sprawą Euro 2012 i entuzjazmem z nim związanym. W drugiej połowie roku konsumpcja spadła, a gospodarka zwolniła. Głównym czynnikiem wzrostu gospodarczego w 2012 r. był popyt zewnętrzny.
- Tempo wzrostu cen w porównaniu z 2011 r. było niższe.
- Powiększenie zasięgu bezrobocia. Rosnąca aktywność zawodowa, przy jednoczesnym przyroście liczby pracujących, przyczyniła się ostatecznie do wzrostu stopy bezrobocia.;
- Polepszenie sytuacji w finansach publicznych – obniżenie relacji do PKB w zakresie deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych.

W niniejszej Informacji o przebiegu wykonania Wieloletniego Planu Finansowego Państwa za 2012 r., zaprezentowane zostaną syntetyczne informacje i dane opisujące:

- Politykę fiskalną państwa
- Sytuację makroekonomiczną
- Budżet państwa w 2012 r.
- Budżet środków europejskich w 2012 r.
- Przychody i rozchody budżetu państwa w 2012 r.
- Sektor finansów publicznych w 2012 r.
- Państwowy dług publiczny w 2012 r.
- Wydatki budżetu państwa według funkcji w 2012 r.

System zarządzania rozwojem Polski opiera się na głównych dokumentach programowych. Są to przede wszystkim: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności, przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą nr 16 w dniu 5 lutego 2013 r. (M.P. z 2013 r. poz. 121); Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą nr 157 w dniu 25 września 2012 r. (M.P. z 2012 r. poz. 882) oraz 9 zintegrowanych strategii, precyzujących działania oraz instrumenty realizacji wskazanych zadań państwa.

ROZDZIAŁ I

Polityka fiskalna państwa

Ramy instytucjonalne dla polityki fiskalnej w Polsce tworzą reguły konstytucyjne, szczególne przepisy ustawy o finansach publicznych, jak również regulacje ponadnarodowe traktatów o UE oraz o funkcjonowaniu UE oraz towarzyszących mu rozporządzeń, protokołów i dyrektyw. Od początku 2012 r. wprowadzane są w życie nowe wymogi dla ram budżetowych państw UE wynikające z 5 rozporządzeń i jednej dyrektywy (tzw. sześciopak gospodarczego), które zaktualizowały Pakt na rzecz Stabilności i Wzrostu.

W 2012 r. bezwzględne (nominalne) rozmiary konsolidacji fiskalnej wyrażone rozmiarami deficytu finansów publicznych były większe niż założone w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2012-2015. Jednak osłabienie dynamiki wzrostu gospodarczego przyczyniło się do mniejszego ograniczenia jego rozmiarów w relacji do PKB. Skuteczność procesów konsolidacyjnych związana była z zastosowaną podobnie jak w roku 2011 regułą wydatkową.

W 2012 r. wprowadzono nowe rozwiązania systemowe wpływające na wysokość dochodów i wydatków sektora finansów publicznych, jak też na kondycję i sposób funkcjonowania podmiotów gospodarczych.

W 2012 r. trwały intensywne prace nad nowelizacją przepisów dotyczących podatku od towarów i usług. Uchwalone zostały trzy ustawy zmieniające przepisy w tym zakresie oraz znowelizowano szereg aktów wykonawczych. Przedmiotowe ustawy to m.in.:

- ustawa z dnia 16 listopada 2012 r. o redukcji niektórych obciążeń administracyjnych w gospodarce, której celem była poprawa warunków wykonywania działalności gospodarczej poprzez wprowadzenie zapisów sprzyjających ograniczeniu zatorów płatniczych oraz poprawie płynności finansowej przedsiębiorców,
- ustawa z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw, która dostosowuje polskie przepisy do przepisów i orzecznictwa unijnego, a także zawiera szereg zmian upraszczających stosowanie przepisów w zakresie podatku VAT, zapewniających pewność prawną oraz zmierzających do odbiurokratyzowania wielu obowiązków nałożonych na podatników.

Ponadto dostosowano wysokość stawek podatku VAT na niektóre towary do wymogów dyrektyw unijnych.

Mając na względzie stworzenie podstawy prawnej do pozyskiwania informacji o prognozowanej sytuacji finansowej JST, w ustawie z dnia 7 grudnia 2012 r.

(Dz.U. z 2012 r., poz. 1456) o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej zawarte zostały zmiany do ustawy o finansach publicznych, które pozwolą na bieżące monitorowanie poziomu deficytu i długu JST.

Ustawą z dnia 13 stycznia 2012 r. dokonano zmian w systemie waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych. Wprowadzona zmiana polegała na odstąpieniu – przejściowo w 2012 r. - od systemu waloryzacji jednakowym wskaźnikiem procentowym na rzecz jednakowych podwyżek kwotowych. Wprowadzony w 2012 r. mechanizm waloryzacji kwotowej miał na celu ochronę świadczeń w najniższej wysokości. Podwyżka gwarantowanej najniższej emerytury o 71 zł, spowodowała wzrost wysokości tego świadczenia o ponad 9%. To działanie spowodowało jednocześnie wzrost świadczeń rolniczych w takim stopniu jak wzrost najniższej emerytury i w konsekwencji konieczność redystrybucji planowanych na waloryzację środków do systemu ubezpieczenia społecznego rolników, w którym świadczenia emerytalno-rentowe z tego systemu są relacjonowane do kwoty najniższej emerytury.

W wyniku zmian wprowadzonych ustawą z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw wiek przechodzenia na emeryturę jest od 2013 r. stopniowo wydłużany dla mężczyzn i kobiet do poziomu 67 lat.

Przyjęta przez Sejm RP ustawa z dnia 13 stycznia 2012 r. o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za 2012 r. określiła podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników oraz zasady ich finansowania w okresie przejściowym od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. Zgodnie z ustawą rolnicy prowadzący gospodarstwa rolne powyżej 6 ha użytków rolnych w 2012 r. z własnych środków opłacali składkę na ubezpieczenie zdrowotne - za każdą osobę podlegającą ubezpieczeniu w wysokości 1 zł za każdy pełny hektar przeliczeniowy użytków rolnych w gospodarstwie rolnym. Natomiast w przypadku gospodarstw poniżej 6 ha składka na ubezpieczenie zdrowotne została opłacona przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków budżetu państwa. Obowiązujące w 2012 r. zasady opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników zostały przedłużone na rok 2013.

Parlament uchwalił w dniu 11 maja 2012 r. ustawę zmieniającą zasady zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy i funkcjonariuszy służb mundurowych wstępujących do

służby po dniu 31 grudnia 2012 r. W wyniku uchwalenia przez Sejm RP w dniu 21 grudnia 2011 r. ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podwyższającej od dnia 1 lutego 2012 r. stopę procentową składki na ubezpieczenie rentowe o dwa punkty procentowe.

W październiku 2012 r. uchwalono ustawę o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (weszła w życie 1 stycznia 2013 r.). Ustawą tą dokonano m.in. zmian w zakresie 50% kosztów uzyskania przychodów – które to zmiany były zapowiedziane w WPFPP 2012-2015.

ROZDZIAŁ II

Sytuacja makroekonomiczna

Na początku 2012 r. gospodarka polska weszła w fazę wyraźnego spowolnienia tempa wzrostu PKB. W przeciwieństwie do części krajów UE udało się jej jednak uniknąć technicznej recesji rozumianej jako dwa kwartały z rzędu spadku PKB. W całym ubiegłym roku PKB zwiększył się tylko o 1,9%, wobec 4,5% zanotowanych w 2011 r. Dane okazały się słabsze od prognoz zawartych w WFPF 2012-2015 (2,5%). Nasz wzrost gospodarczy w dalszym ciągu pozostaje jednym z najwyższych w Europie.

Większe od prognoz spowolnienie dynamiki aktywności gospodarczej było m.in. efektem pogorszenia koniunktury na głównych rynkach eksportowych, tj. w pozostałych krajach UE. Jednym z czynników determinujących poziom aktywności gospodarczej w skali globalnej w 2012 r. było ryzyko pogłębienia się problemów fiskalnych w strefie euro. Wyniki gospodarki UE w II połowie roku okazały się gorsze od oczekiwań, a w całym 2012 r. gospodarka europejska zanotowała spadek PKB o 0,3%, wobec wzrostu o 1,6% rok wcześniej. Słaba dynamika popytu krajowego wpłynęła również na spadek importu UE, głównego indikatora popytu na polskie towary i usługi (na UE przypada ok. ¾ polskiego eksportu towarów). Wciąż rósł wprawdzie import Niemiec, z którymi Polska utrzymuje najsilniejsze kontakty handlowe, ale i w tym przypadku zanotowano wyraźny spadek tempa wzrostu.

Polska gospodarka nie jest odizolowana od zmian zachodzących w otoczeniu zewnętrznym i mimo stosunkowo wysokiej odporności odczuła pogorszenie koniunktury w Unii Europejskiej, co znalazło odzwierciedlenie w spadku tempa wzrostu eksportu do 2,8% z 7,7% osiągniętych w 2011 r. Dynamika eksportu pozostała jednak wyższa od dynamiki aktywności na polskich rynkach eksportowych za sprawą wciąż wysokiej konkurencyjności cenowej polskich produktów, do poprawy której przyczyniło się stosunkowo duże osłabienie realnego efektywnego kursu złotego w II połowie 2011 r.

Kontynuowany był proces konsolidacji finansów publicznych, co znalazło odzwierciedlenie w stagnacji konsumpcji publicznej (po spadku o 1,7% w 2011 r.) i ograniczeniu inwestycji sektora instytucji rządowych i samorządowych (GG). Konsumpcja prywatna zwiększyła się zaledwie o 0,8%, wobec 2,6% zanotowanych rok wcześniej, do czego w głównej mierze przyczyniła się słaba dynamika realnych dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych i kredytów

konsumpcyjnych oraz pesymistyczne nastroje konsumentów. Z kolei nakłady inwestycyjne ogółem zmniejszyły się o 0,8%, wobec wzrostu o 8,5% w 2011 r. W sumie popyt krajowy obniżył się o 0,2%, podczas gdy w 2011 r. zwiększył się o 3,6%. Spadek popytu krajowego znalazł odzwierciedlenie w zmniejszeniu się importu towarów i usług o 1,8%, wobec 5,5% zanotowanych rok wcześniej. Głównym czynnikiem wzrostu PKB był eksport netto w efekcie niższej dynamiki importu niż eksportu. Oznacza to wyraźnie inną strukturę wzrostu PKB niż to założono w Ustawie budżetowej na 2012 r., gdzie przewidywano, że to popyt krajowy będzie miał największy wkład we wzrost gospodarczy.

Spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego wpłynęło na stagnację popytu na pracę. Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej bez jednostek małych¹ w 2012 r. utrzymało się na poziomie sprzed roku, w tym w sektorze przedsiębiorstw nieznacznie zwiększyło się (o 0,1%). Zakładając spadek liczby etatów w jednostkach małych, Ministerstwo Finansów szacuje², że przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej w 2012 r. obniżyło się o około 0,1% w skali roku, wobec wzrostu o 0,6% rok wcześniej. Stagnacja liczby etatów w gospodarce narodowej bez jednostek małych to efekt spadku przeciętnego zatrudnienia w przemyśle, które zostało zrekompensowane przez przyrost zatrudnienia w usługach rynkowych i budownictwie. Słaby popyt na pracę przy utrzymującej się rosnącej aktywności zawodowej ludności przyczynił się do wzrostu bezrobocia.

Stagnacji zatrudnienia towarzyszyła ograniczona presja płacowa. Przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej zwiększyło się o 3,5% w ujęciu nominalnym, oraz obniżyło się o 0,1% w ujęciu realnym (wobec wzrostu o odpowiednio 5,6% i 1,2% rok wcześniej). Siła przetargowa pracowników w negocjacjach płacowych była ograniczana przez wciąż relatywnie wysoki poziom bezrobocia.

Średnioroczna inflacja w 2012 r. ukształtowała się na poziomie 3,7%. Tempo wzrostu cen w odniesieniu do roku poprzedniego było niższe o 0,6 p.p. i 0,3 p.p. od prognozowanych 4% w WFPF 2012-2015. Mimo spadku popytu krajowego i negatywnej luki produktowej tempo

¹ Jednostki małe – jednostki o liczbie pracujących do 9 osób.

² Wstępne dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej w pełnej zbiorowości zostaną opublikowane przez GUS w *Małym Roczniku Statystycznym Polski 2013* w lipcu br., natomiast ostateczne dane w tym zakresie ukażą się w *Roczniku Statystycznym Rzeczypospolitej Polskiej 2013* na przełomie 2013/2014.

wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI) utrzymywało się na wysokim poziomie przez większą część 2012 r. Obniżyło się ono wyraźnie dopiero w IV kw., a w grudniu spadło nieznacznie poniżej celu NBP, osiągając 2,4% (wobec 4,6% w grudniu 2011 r.).

Wyższa niż zakładano inflacja wynikała przede wszystkim z utrzymującej się przez większą część roku wysokiej dynamiki cen energii i żywności na rynkach międzynarodowych. Brak presji popytowej znalazł jednak odzwierciedlenie w niskim poziomie inflacji bazowej (CPI bez cen energii i żywności), który od wiosny utrzymywał się poniżej celu inflacyjnego banku centralnego, a na koniec roku obniżył się do 1,4%.

Szybko spadało także roczne tempo wzrostu cen produkcji sprzedanej przemysłu, które jeszcze w styczniu 2012 r. wynosiło 7,9%, podczas gdy w grudniu już tylko 1,1%. Ceny w skali roku wzrosły we wszystkich sekcjach przemysłu, poza górnictwem i wydobywaniem. W całym 2012 r. średnioroczny wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu wyniósł 3,3%, wobec 7,6% w 2011 r.

Struktura wzrostu PKB ze słabym popytem krajowym wpłynęła na wyraźną poprawę ujemnego salda rachunku obrotów bieżących bilansu płatniczego, które w 2012 r.

wyniosło 3,5% PKB, wobec 4,9% PKB rok wcześniej i 4,2% PKB prognozowanych na 2012 r. Zawężenie nierównowagi zewnętrznej to głównie zasługa poprawy salda handlowego w efekcie wyższej dynamiki eksportu niż importu. Nadal wysoki pozostał natomiast deficyt dochodów (4,5% PKB) odzwierciedlający głównie dochody zagranicznych inwestorów bezpośrednich, jednak przy rosnącym udziale dochodów nierezydentów z tytułu ich kapitałowego zaangażowania w inwestycje portfelowe. Deficyt rachunku bieżącego w dużej mierze finansowany był przez napływ kapitału długookresowego.

Nadwyżka rachunku finansowego zmniejszyła się do 16,2 mld EUR. Napływ zagranicznych inwestycji bezpośrednich wyniósł 2,7 mld EUR, wobec 13,6 mld EUR w 2011 r. Powyższy spadek wynikał jednak w części z wycofania tzw. kapitału w tranzycie³. W dalszym ciągu utrzymywał się wysoki napływ kapitału portfelowego (15,7 mld EUR), który lokowany był głównie w obligacjach Skarbu Państwa emitowanych na rynku krajowym i zagranicznym. Zobowiązania wobec nierezydentów z tytułu pozostałych inwestycji zmniejszyły się natomiast o około 3,1 mld EUR.

Oficjalne aktywa rezerwowe na koniec ubiegłego roku osiągnęły poziom 82,6 mld EUR, wobec 75,7 mld EUR na koniec 2011 r.

³ Przez kapitał w tranzycie rozumiane są środki przekazane przez przedsiębiorstwo zagraniczne podmiotowi zależnemu w danym kraju w celu reinwestycji tych środków w kraju trzecim. Statystycznie odpływ kapitału w tranzycie klasyfikowany jest jako spadek zagranicznych inwestycji bezpośrednich (odpływ kapitału) i równy co do wartości spadek krajowych inwestycji bezpośrednich za granicą (napływ kapitału). Tak więc ma on neutralny wpływ na gospodarkę danego kraju.

Rozdział III

Budżet państwa

3.1 Dochody budżetu państwa

Dochody budżetu państwa

W 2012 r. dochody budżetu państwa wyniosły 287,6 mld zł i były niższe o 6,2 mld zł od kwoty

prognozowanej w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2012-2015.

Dochody budżetu państwa					
Wyszczególnienie	2011 Wykonanie	2012		4:2	4:3
		Ustawa	Wykonanie		
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓLEM	277,6	293,8	287,6	103,6	97,9
Dochody podatkowe i niepodatkowe	275,5	291,9	285,4	103,6	97,8
1. Dochody podatkowe	243,2	264,8	248,3	102,1	93,8
1.1. Podatki pośrednie	180,3	196,1	181,9	100,9	92,7
a) Podatek od towarów i usług	120,8	132,2	120,0	99,3	90,8
b) Podatek akcyzowy	58,0	62,6	60,4	104,3	96,6
c) Podatek od gier	1,5	1,4	1,4	97,6	106,6
1.2. Podatek dochodowy CIT	24,9	26,6	25,1	101,1	94,4
1.3. Podatek dochodowy PIT	38,1	40,3	39,8	104,6	98,9
1.4. Inne dochody podatkowe	0	1,8	1,4	-	-
2. Dochody niepodatkowe	32,3	27,1	37,1	115,1	136,9
3. Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegających zwrotowi	2,1	1,8	2,2	105,1	118,5

Podatek od towarów i usług

W 2012 r. dochody z podatku od towarów i usług wyniosły 120,0 mld zł i były niższe o 12,2 mld zł od kwoty prognozowanej w ustawie budżetowej.

Jedną z przyczyn niezrealizowania prognozy dochodów z VAT na 2012 r. było słabsze niż oczekiwano, o 2,2 mld zł, wykonanie dochodów z VAT w 2011 r., w stosunku do przyjętego na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej na 2012 r., tzw. planowanego wykonania w 2011 r., które było podstawą do prognozy dochodów z tego tytułu na 2012 r. Jednakże głównym powodem niewykonania prognozy dochodów z VAT była gorsza niż pierwotnie prognozowana sytuacja gospodarcza i co za tym idzie mniej korzystne kształtowanie się makroekonomicznej bazy podatkowej dla VAT. W szczególności słabiej, z punktu widzenia dochodów z VAT, kształtowało się

spożycie prywatne, zakupy netto oraz inwestycje sektora finansów publicznych. W 2012 r. zaobserwowano także niekorzystne z punktu widzenia dochodów budżetu państwa, zmiany w zakresie struktury bazy podatkowej, polegające na obniżeniu udziału dóbr i usług opodatkowanych stawką podstawową 23%, przy jednoczesnym zwiększeniu udziału dóbr i usług opodatkowanych stawkami obniżonymi (5% i 8%). Dodatkowo, w 2012 r. zaobserwowano wysoki wzrost (znacznie przekraczający tempo wzrostu bazy podatkowej) realizowanych na konta podatników przez urzędy skarbowe zwrotów podatku VAT, co wynikało z obserwowanego w 2012 r. pogorszenia płynności przedsiębiorstw. W trakcie 2012 r. zaobserwowano także wzrost zaległości podatkowych w obszarze podatku VAT. Zarówno niestandardowo wysokie zwroty VAT oraz

bardzo wysoki wzrost zaległości podatkowych stanowią elementy składające się na automatyczne stabilizatory koniunktury, których działanie uwidacznia się m.in. w fazie spowolnienia gospodarczego.

W 2012 r. zmianie uległy również zasady księgowania zwrotów VAT dokonywanych w tzw. okresie

Podatek akcyzowy

W 2012 r. dochody z tytułu podatku akcyzowego wyniosły 60,4 mld zł i stanowiły 96,6% prognozy z ustawy budżetowej. Głównym powodem niezrealizowania planowanych dochodów z akcyzy były niższe dochody z tytułu akcyzy od paliw silnikowych.

Podatek dochodowy od osób fizycznych

Dochody budżetu państwa w 2012 r. z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wyniosły 39,8 mld zł i były niższe w porównaniu do prognozy przyjętej w ustawie budżetowej o 0,4 mld zł., tj. o 1,1%.

Niższe niż prognozowano były wpływy z podatku płaconego według skali podatkowej oraz podatku od

Podatek dochodowy od osób prawnych

Dochody budżetu państwa w 2012 r. z podatku dochodowego od osób prawnych zostały zrealizowane w kwocie 25,1 mld zł, tj. 94,4% kwoty przyjętej w ustawie budżetowej. Niższe niż pierwotnie prognozowano były wpływy z CIT od banków i instytucji finansowych oraz przedsiębiorstw niefinansowych.

Według danych GUS, dotyczących sytuacji podmiotów gospodarczych w roku 2012, wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych uległy pogorszeniu w porównaniu do 2011 r. Przychody z całokształtu działalności rosły wolniej niż koszty ich uzyskania (odpowiednio 3,9% i 5,3%). Zysk finansowy brutto przedsiębiorstw niefinansowych w 2012 r. wyniósł

Podatek od wydobycia niektórych kopalin

Wpływy do budżetu z tytułu podatku od wydobycia niektórych kopalin w 2012 r. wyniosły 1,4 mld zł i stanowiły 79,3 % kwoty prognozowanej w ustawie budżetowej. Na niższy od zakładanego poziom

prześciowym – tj. w pierwszych dwóch dekadach stycznia roku następującego po roku budżetowym. Zmiana ta polegała na ujednoczeniu zasad księgowania zwrotów VAT i powrót do księgowania zwrotów VAT według metody kasowej.

Dochody z akcyzy od pozostałych wyrobów były nieznacznie niższe niż pierwotnie prognozowano. Wyższe od kwot zapisanych w ustawie budżetowej były dochody z akcyzy od piwa.

działalności gospodarczej płaconego według liniowej 19% stawki. Wyższe niż pierwotnie prognozowano były dochody z podatku od przychodów z odsetek od lokat i zysków z udziałów w funduszach kapitałowych oraz z podatku od zysków giełdowych.

123,5 mld zł, wobec 142,4 mld zł w 2011 r., co oznacza spadek o 13,2% r/r.

Pozytywnie na wysokość dochodów z podatku dochodowego od osób prawnych w 2012 r. wpłynęło saldo wynikające z rozliczenia rocznego za 2011 r., zrealizowane w kwocie 4,2 mld zł. Oznacza to wzrost o 1,8 mld zł w stosunku do salda wynikającego z rozliczenia za rok 2010. Łączna kwota do zapłaty wykazana w zeznaniach za 2011 r. wzrosła o 2,0 mld zł, tj. o 30,6% w porównaniu do rozliczenia za 2010 r., natomiast kwota wykazana jako nadpłata tego podatku zwiększyła się jedynie o 0,2 mld zł., tj., o 5,8%.

dochodów budżetowych miało wpływ głównie późniejsze niż pierwotnie planowano wejście w życie ustawy o podatku od wydobycia niektórych kopalin oraz niższy niż planowano poziom wydobycia miedzi i srebra.

3.2 Wydatki budżetu państwa

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)				
Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2012 rok	Plan po zmianach	Wykonanie	Wskaźnik
			I - XII	4:3
1	2	3	4	5
WYDATKI OGÓŁEM z tego:	328,8	328,8	318,0	96,7
1. Dotacje i subwencje	156,5	156,5	155,4	99,2
2. Świadczenia na rzecz osób fizycznych	23,3	23,4	23,0	98,3
3. Wydatki bieżące jednostek budżetowych	61,2	60,3	57,2	94,9
4. Wydatki majątkowe	14,9	15,6	13,6	86,8
5. Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa	43,0	43,0	42,1	97,9
6. Środki własne Unii Europejskiej	16,1	16,1	15,9	98,7
7. Współfinansowanie projektów z udziałem środków UE	13,7	13,7	10,8	78,6

W strukturze wykonania wydatków budżetu państwa w roku 2012 znaczącymi pozycjami były wydatki na:

- subwencję ogólną (15,8% wydatków ogółem),
 - dotacje do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i Funduszu Emerytalno-Rentowego (17,3%),
 - obsługę długu Skarbu Państwa (13,2%),
- wyniosły one łącznie 147,6 mld zł co stanowi około 46,4% wykonanych wydatków ogółem.

Niezrealizowanie wydatków w wysokości 10,8 mld zł (tj. 3,3%) w stosunku do ustawy budżetowej było głównie spowodowane niewykorzystaniem środków budżetowych:

- w ramach nierozdysponowanych rezerw celowych 4,2 mld zł, w tym głównie na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE oraz niepodlegających zwrotowi środków pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu EFTA oszczędności wyniosły 2,2 mld zł oraz na:
 - dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
 - zadania własne jednostek samorządu terytorialnego,
 - skutki zmian systemowych wynikających z art. 94 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych,
- w części 29 Obrona narodowa 1,4 mld zł dotyczących m.in. pozostałości planu wydatków w obszarze

modernizacji technicznej, inwestycji budowlanych, remontów nieruchomości, wydatków na świadczenia społeczne oraz wydatków bieżących,

- w wydatkach na obsługę długu Skarbu Państwa 0,9 mld zł, będących wypadkową: niższych od zakładanych potrzeb pożyczkowych, mocniejszego niż zakładano kursu złotego, elastycznej struktury sprzedaży papierów wartościowych dostosowanej do sytuacji rynkowej, dobrej sytuacji budżetu w zakresie płynności, niższego oprocentowania instrumentów opartych o zmienne stopy procentowe, zmniejszenia opłaty za gotowość do uruchomienia Elastycznej Linii Kredytowej w efekcie zwiększenia udziału członkowskiego Polski w Międzynarodowym Funduszu Walutowym,
- w części 73 Zakład Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 0,7 mld zł w ramach składek na ubezpieczenia społeczne, świadczenia finansowane z budżetu państwa, zlecone do wypłaty ZUS oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne związane przede wszystkim z oszczędnościami z tytułu niższej niż planowano liczby osób korzystających z urlopów macierzyńskich, ojcowskich i wychowawczych oraz niań sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3,
- w Budżetach Wojewodów ok. 0,7 mld zł m.in.: na świadczenia rodzinne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, na zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a także na pomoc materialną dla uczniów,

- w części 39 Transport w kwocie 0,4 mld zł dotyczących m.in. wydatków ujętych w planie finansowym Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad przeznaczonych na realizację inwestycji budowlanych i zakupów inwestycyjnych i wynikają głównie z realizacji inwestycji niższym kosztem niż planowano oraz opóźnień w postępowaniach przetargowych oraz w uzyskiwaniu decyzji administracyjnych,
- w części 84 Środki własne UE, w kwocie 0,2 mld zł będące konsekwencją zmniejszenia płatności z tytułu składki członkowskiej do budżetu UE wynikające głównie z dokonania przez Komisję Europejską przeszacowań podstawy jej wyliczenia w oparciu o VAT i DNB państw członkowskich.

3.3 Deficyt budżetu państwa

Deficyt budżetu państwa w 2012 r. wg wstępnych danych wyniósł 30,4 mld zł, co stanowi 86,9% deficytu zaplanowanego w ustawie budżetowej na 2012r. Było to wynikiem niższego o ok. 10,8 mld zł (tj. 3,3%),

w stosunku do planu, wykonania wydatków oraz niższego o ok. 6,2 mld zł (tj. 2,1%) wykonania dochodów budżetu państwa.

Rozdział IV

Budżet środków europejskich

Budżet środków europejskich (w mld zł)			
	Dochody	Wydatki	Wynik
Plan 2012	72,6	77,1	-4,5
Wykonanie 2012	64,7	68,3	-3,7

Budżet środków europejskich, stosownie do postanowień nowej ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r., obejmuje refundacje wydatków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich (tj. w ramach funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rybackiego, Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 oraz na realizację Wspólnej Polityki Rolnej), z wyłączeniem środków przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej.

Jednocześnie od 2010 r. zmianie uległ system przepływu środków w ramach finansowania projektów unijnych. Zmiana systemu polegała na wyznaczeniu centralnego podmiotu płatniczego (Bank Gospodarstwa Krajowego) do realizacji płatności dla beneficjentów programów. Bank Gospodarstwa Krajowego dokonuje wszystkich płatności w programach na rzecz wszystkich beneficjentów, z rachunków otwartych w tym banku przez Ministra Finansów za wyjątkiem wydatków dokonywanych w ramach projektów pomocy technicznej.

Na tych samych zasadach od początku 2010 r. realizowane są płatności w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR). Finansowanie płatności w części UE odbywa się w ramach wydatków budżetu środków europejskich, zaś refundacje z KE poniesionych przez agencje płatnicze wydatków – stanowią dochód budżetu środków europejskich.

W Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2012-2015 zaplanowano na rok 2012 dochody budżetu środków europejskich na poziomie 72,6 mld zł.

Wykonanie dochodów ogółem na wszystkie programy w 2012 r. zamknęło się kwotą 64,7 mld zł, w tym w ramach:

- funduszy strukturalnych, Grantów EFS, Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy, Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014, Programu Operacyjnego Zrównoważony

Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich – 45,21 mld zł

- Wspólnej Polityki Rolnej – 19,45 mld zł.

Wykonanie planu dochodów budżetu środków europejskich w 2012 r. w rozbiciu na poszczególne programy przedstawia się następująco:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – 23,90 mld zł,
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka – 3,74 mld zł,
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej – 1,24 mld zł,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki – 5,85 mld zł,
- Regionalne Programy Operacyjne – 10,05 mld zł,
- Granty EFS – 0,000047 mld zł,
- Szwajcarsko – Polski Program Współpracy – 0,14 mld zł,
- Program Operacyjny Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich – 0,29 mld zł,
- Wspólna Polityka Rolna – 19,45 mld zł.

Jednocześnie na 2012 r. zaplanowane zostały wydatki budżetu środków europejskich w wysokości 77,1 mld zł. Wydatki te zostały przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem projektów pomocy technicznej.

Wykonanie wydatków ogółem na wszystkie programy w 2012 r. zamknęło się kwotą 68,3 mld zł, z tego w ramach:

- funduszy strukturalnych, Grantów EFS, Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy, Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014, Programu Operacyjnego Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich – 49,56 mld zł
- Wspólnej Polityki Rolnej – 18,75 mld zł, w tym:

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 – 0,27 mld zł,
- Wspólna Polityka Rolna – 18,48 mld zł.

Wykonanie planu wydatków budżetu środków europejskich w 2012 r. w rozbiciu na poszczególne programy (poza WPR) przedstawia się następująco:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – 25,46 mld zł,
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka – 5,26 mld zł,
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej – 1,25 mld zł,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki – 6,19 mld zł,
- Regionalne Programy Operacyjne – 10,61 mld zł,

- Granty EFS – 0,0007 mld zł,
- Szwajcarsko – Polski Program Współpracy – 0,19 mld zł,
- Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 – 0,002 mld zł,
- Program Operacyjny Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich – 0,61 mld zł.

W 2012 r. zaplanowano wynik finansowy budżetu środków europejskich w wysokości: - 4,5 mld zł.

Wynik finansowy za 2012 r. ukształtował się ostatecznie na poziomie: – 3,7 mld zł. Różnicę pokryto w ramach potrzeb pożyczkowych budżetu państwa.

ROZDZIAŁ V

Przychody i rozchody budżetu państwa

Deficyt i potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa w 2012 r. (w mld zł)	
Deficyt budżetu państwa	Potrzeby pożyczkowe
30,4	37,3

Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa w 2012 r. wyniosły 37,3 mld zł. Głównymi składnikami tych potrzeb były:

- deficyt budżetu państwa (30,4 mld zł),
- deficyt budżetu środków europejskich (3,7 mld zł),
- transfery z tytułu składki przekazywanej do otwartych funduszy emerytalnych (8,2 mld zł),
- saldo udzielonych pożyczek (3,0 mld zł).

W kierunku zmniejszenia potrzeb pożyczkowych oddziaływały:

- środki uzyskane w ramach konsolidacji zarządzania płynnością sektora finansów publicznych (3,9 mld zł),
- wpływy netto z prywatyzacji (3,5 mld zł, całość uzyskanych przychodów z prywatyzacji wyniosła 9,2 mld zł).

Przychody budżetu państwa ukształtowały się na poziomie 1 209,2 mld zł, a rozchody w kwocie 1 175,2 mld zł. Bez uwzględniania operacji z tytułu zobowiązań zaciąganych i spłacanych w tym samym roku budżetowym, które nie podlegają ustawowym limitom (z tytułu konsolidacji zarządzania płynnością – 946,7 mld zł, emisji krótkoterminowych bonów skarbowych – 5,4 mld zł oraz pożyczek bankowych – 2,0 mld zł) przychody i rozchody ukształtowały się odpowiednio na poziomie 255,2 mld zł oraz 221,1 mld zł wobec ustawowych poziomów 281,7 mld zł oraz 242,1 mld zł.

Przychody i rozchody związane z emisją i wykupem długu (bez operacji z tytułu zobowiązań zaciąganych i spłacanych w tym samym roku budżetowym) ukształtowały się odpowiednio na poziomie 176,0 mld zł oraz 125,6 mld zł, w tym:

- przychody ze skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym wyniosły 132,2 mld zł a rozchody 107,5 mld zł,
- przychody z emisji obligacji i zaciągniętych kredytów na rynkach międzynarodowych wyniosły 43,8 mld zł, a rozchody 18,1 mld zł.

W strukturze przychodów z SPW na rynku krajowym najważniejszą pozycją były wpływy ze sprzedaży obligacji stałoprocentowych (87,2 mld zł). Wpływy z pozostałych rodzajów SPW były następujące:

- bony skarbowe – 5,8 mld zł (bez bonów krótkich),
- obligacje zmiennoprocentowe – 35,2 mld zł,
- obligacje indeksowane – 1,7 mld zł,
- obligacje oszczędnościowe – 2,4 mld zł.

W strukturze emisji obligacji na rynkach zagranicznych dominowały obligacje nominowane w EUR (22,1 mld zł), wpływy z emisji obligacji nominowanych w pozostałych walutach były następujące:

- 9,5 mld zł w USD,
- 3,7 mld zł w JPY,
- 2,9 mld zł w CHF.

Wpływy z kredytów w międzynarodowych instytucjach finansowych wyniosły 5,5 mld zł, z czego:

- 3,2 mld zł z Banku Światowego,
- 2,2 mld zł z Europejskiego Banku Inwestycyjnego,
- 0,1 mld zł z Banku Rozwoju Rady Europy.

Przychody i rozchody budżetu państwa w 2012 r. (w mld zł)	
Przychody	Rozchody
1 209,2	1 175,2
255,2*	221,1*

* bez operacji z tytułu zobowiązań zaciągniętych w tym samym roku budżetowym, które nie podlegają limitowi

Rozdział VI

Sektor finansów publicznych

W 2012 r. deficyt sektora finansów publicznych wyniósł 38,2 mld zł (2,4% PKB) i był niższy w stosunku do 2011 r. o ok. 18,2 mld zł, natomiast od prognozowanego w ustawie budżetowej niższy o 8,3 mld zł (tj. ok. 0,5 pkt. proc. PKB).

Po wzroście deficytu sektora finansów publicznych w latach 2008 – 2010, od 2011 r. realizowana jest strategia rządu jego systematycznej redukcji. Analogicznie jak w roku ubiegłym w 2012 r. widoczne były efekty uchwalonej ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, w postaci ograniczenia nierównowagi fiskalnej oraz zwiększenia efektywności i poprawy struktury wydatków publicznych. Wprowadzone nowe rozwiązania prawne przyczyniły się także do zwiększenia samodyscypliny fiskalnej autorów rządowych projektów ustaw generujących skutki finansowe, gdyż w projektach ustaw przyjmowanych przez Radę Ministrów, których skutkiem finansowym może być zmiana poziomu wydatków jednostek sektora finansów publicznych, w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów, należy określić:

- limit tych wydatków, wyrażony kwotowo, w horyzoncie dziesięcioletnim,
- mechanizmy korygujące, mające zastosowanie w przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków,
- właściwy organ, który monitoruje wykorzystanie limitu wydatków na wykonywanie zadania publicznego przez jednostki sektora finansów publicznych oraz odpowiada za wdrożenie mechanizmów korygujących.

Ponadto w okresie kiedy Polska objęta jest procedurą nadmiernego deficytu:

- dyskrecyjne wydatki budżetu państwa oraz nowe wydatki prawnie zdeterminowane nie mogą wzrosnąć o więcej niż 1% realnie r/r,
- Rada Ministrów nie może przyjmować projektów ustaw określających zwolnienia, ulgi i obniżki, których skutkiem finansowym może być zmniejszenie dochodów jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów oraz nie może przyjmować projektów ustaw skutkujących wzrostem wydatków nie objętych tymczasową regułą wydatkową.

Podkreślenia wymaga fakt, iż przy konstrukcji budżetu na rok 2012 po raz drugi zastosowano ww. tymczasową regułę wydatkową, co niewątpliwie przyczyniło się ograniczenia wydatków bieżących jednostek budżetowych. Wpływ na poprawę wyniku sektora finansów publicznych miały także zmiany wprowadzone ustawą z dnia 22 grudnia 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. Nr 291, poz. 1707) wprowadzające m.in. „zamrożenie” na poziomie obowiązującym w roku 2011 kwot odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, czy też „zamrożenie”, co do zasady, na poziomie roku 2011 wielkości wynagrodzeń i wynagrodzeń bezosobowych w jednostkach i podmiotach prawnych sektora finansów publicznych szczebla rządowego i ubezpieczeń społecznych. W 2012 r. „zamrożono” także na poziomie roku 2011 podstawę ustalania wynagrodzeń sędziów i prokuratorów. Z ograniczeń dotyczących wzrostu wynagrodzeń wyłączono nauczycieli (od września kwota bazowa wzrosła o 3,8%, tj. do 2.717,59 zł) i instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk.

Na poprawę wyniku sektora finansów publicznych wpłynęło także podwyższenie w 2012 r., zgodnie z ustawą z dnia 21 grudnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 291, poz. 1706) składek na ubezpieczenie rentowe o 2 pkt. proc. Podwyższenie składki odbyło się po stronie płatnika składki, natomiast stopa składki opłacana przez ubezpieczonego nie uległa zmianie.

Szczegółowe informacje nt. wykonania dochodów i wydatków jednostek sektora finansów publicznych zostały zamieszczone w *Sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. Omówienie*.

Rozdział VII

Państwowy dług publiczny

Na koniec 2012 r. państwowy dług publiczny wyniósł 840,5 mld zł, co oznacza wzrost o 25,1 mld zł w porównaniu ze stanem na koniec 2011 r. Wyrażony w relacji do PKB wyniósł 52,7% (spadł o 0,7 pkt. proc.

wobec 2011 r.). Tym samym drugi próg ostrożnościowy zapisany w ustawie o finansach publicznych nie został przekroczony.

Państwowy dług publiczny w latach 2011-2012

		2011	2012	zmiana
Państwowy dług publiczny	mld zł	815,3	840,5	25,1
	% PKB*	53,4	52,7*	-0,7

* Zgodnie z obwieszczeniem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 15 maja 2013 r. w sprawie pierwszego szacunku wartości produktu krajowego brutto w 2012 r., PKB w 2012 r. wyniosło 1.595,3 mld zł.

Na powyższą wielkość państwowego długu publicznego złożyło się:

- zadłużenie sektora rządowego 770,8 mld zł (wzrost o 22,0 mld zł względem końca 2011 r.),
- zadłużenie sektora samorządowego 67,4 mld zł (wzrost o 3,1 mld zł),
- zadłużenie sektora ubezpieczeń społecznych 2,3 mld zł (spadek o 0,02 mld zł).

Na koniec 2012 r. dominujący udział w strukturze państwowego długu publicznego miał dług Skarbu Państwa – 91,5% (91,7% na koniec 2011 r.). Udział długu sektora samorządowego wyniósł 8,0% (7,9% na koniec 2011 r.).

Załącznik:

Wydatki budżetu państwa według funkcji za 2012 rok

Funkcja 1. Zarządzanie państwem

Na realizację zadań w zakresie funkcji 1. Zarządzanie państwem w 2012 r. wydatkowano kwotę **1,40** mld zł.

Ze względu na charakter funkcji nie prezentowano mierników w WPPF na lata 2012-2015.

Funkcja 2. Bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny

W ramach tej funkcji realizowane są działania służb państwowych na rzecz ochrony obywateli, utrzymania porządku publicznego oraz działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa. Zadaniem służb jest utrzymanie zdolności do reagowania w przypadku wystąpienia zagrożeń bezpieczeństwa publicznego, życia i zdrowia obywateli, porządku prawnego i majątku przed bezprawnymi działaniami oraz skutkami klęsk żywiołowych. Zakres omawianej funkcji wpisuje się

w realizację celu nr 7. „Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego” określonego w strategii *Sprawne Państwo 2020*.

Śród mierników realizowanych w ramach funkcji dwa nie osiągnęły zaplanowanych wartości. W przypadku miernika trzeciego wykonanie było zgodne z planem.

Na realizację zadań w zakresie funkcji 2. Bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny w 2012 r. wydatkowano kwotę **14,82** mld zł.

Funkcja 2		
Cel 1: Poprawa funkcjonowania służb bezpieczeństwa powszechnego i porządku publicznego		
Miernik	Plan 2012	Wykonanie 2012
1. Wskaźnik wykrywalności przestępstw ogółem (liczba przestępstw wykrytych przez ogólną liczbę przestępstw stwierdzonych) (w %)	68	67,8
2. Średni czas oczekiwania na podjęcie interwencji podmiotów ratowniczych Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego od momentu przyjęcia zgłoszenia	9 min. 3 sek.	9 min. 48 sek.
3. Wskaźnik sprawności funkcjonowania systemu zintegrowanego zarządzania granicą (w %)	85	85

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

Do monitorowania stopnia realizacji celu określonego dla funkcji 2. wykorzystano trzy mierniki. Wskaźnik wykrywalności przestępstw ogółem w 2012 r. osiągnął poziom 67,8% i jest o 0,2 p.p. niższy od planu. Nieznaczny spadek wartości miernika wynika z niewielkiego spadku wykrywalności przestępstw o charakterze gospodarczym o 2 p.p. (z 94,4% w 2011 r. do 92,4% w 2012 r.), przy wzroście wykrywalności o 0,3 p.p. przestępstw o charakterze kryminalnym (z 56,2% w 2011 r. do 56,5% w 2012 r.). Średni czas oczekiwania na podjęcie interwencji podmiotów ratowniczych Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego od momentu przyjęcia zgłoszenia

ostatecznie osiągnął poziom 9 min. 48 sek., czyli o 45 sekund więcej w stosunku do zaplanowanej pierwotnie wartości. Różnica pomiędzy przewidywanym a rzeczywistym czasem podjęcia interwencji w 2012 r., wynika ze zwiększonej liczby zdarzeń na terenie poza 10 minutowym obszarem chronionym jednostek Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego oraz z wystąpienia znacznej liczby zdarzeń o przesuniętym czasie realizacji, wynikającym z technik i technologii działań ratowniczych.

Wskaźnik sprawności funkcjonowania systemu zintegrowanego zarządzania granicą osiągnął zamierzoną wartość 85 %.

Funkcja 3. Edukacja, wychowanie i opieka

Zadania realizowane w ramach funkcji 3. służą podwyższeniu jakości wykształcenia i kwalifikacji zawodowych społeczeństwa, zapewnieniu powszechnego dostępu do nauki, jak również wspieraniu funkcji wychowawczej, opiekuńczej i profilaktycznej realizowanej przez szkoły i inne placówki, a także wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. Zakres funkcji wpisuje się w zakres projektowanej *Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020* w realizację szczegółowego celu nr 1. „Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji”, jak również realizację celu szczegółowego

nr 5. „Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli” określonego w projektowanej *Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020*.

Osiągnięte wartości mierników za 2012 r. prezentują zróżnicowany poziom wykonania. Dla dwóch mierników wykonanie jest na poziomie niższym od planowanego. Tylko jeden miernik osiągnął wyniki powyżej wartości planowanej.

Na realizację zadań w zakresie funkcji 3. Edukacja, wychowanie i opieka w 2012 r. wydatkowano kwotę **55,47** mld zł.

Funkcja 3		
Cel 1: Podniesienie poziomu jakości kształcenia		
Miernik	Plan 2012	Wykonanie 2012
1. Liczba aktywnych zawodowo pracujących z wyższym wykształceniem w liczbie aktywnych zawodowo pracujących ogółem (w %)	28,5	28,13
2. Liczba absolwentów poszczególnych typów szkół ponadgimnazjalnych, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe (1) lub maturalny (2) w stosunku do liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy przystąpili do egzaminu (w %)	1) 65 2) 82	1) 70 2) 86
Cel 2: Osiągnięcie do 2020 roku 90% wskaźnika upowszechnienia przedszkolnego		
Miernik	Plan 2012	Wykonanie 2012
1. Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (w %)	76	72,7*

* na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej, w oparciu o dane demograficzne sprzed spisu powszechnego
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Edukacji Narodowej

Dla funkcji 3. określone zostały dwa cele. Stopień realizacji pierwszego celu, czyli podniesienia poziomu jakości kształcenia był mierzony za pomocą dwóch mierników. Miernik liczba aktywnych zawodowo pracujących z wyższym wykształceniem w liczbie aktywnych zawodowo pracujących ogółem osiągnął w 2012 roku poziom 28,13%, czyli o 0,37 p.p. niższy od zaplanowanego. Wprawdzie w 2012 r. wartość miernika jest niższa niż planowano, jednak w perspektywie wieloletniej obserwowany jest jej sukcesywny wzrost. Na poziom wartości miernika wpływają trudne do oszacowania procesy migracyjne, dotyczące m.in. ludzi młodych z wyższym wykształceniem. Kolejny miernik wskazuje na liczbę absolwentów poszczególnych typów szkół ponadgimnazjalnych, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe (1) lub maturalny (2) w stosunku do liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy przystąpili do egzaminu (%). Wysoka wartość miernika (1) osiągnięta w 2012 r. (70%)

związana była z możliwością przystępowania do egzaminu na zasadach dotychczasowych przez osoby, które kształciły się według starej podstawy programowej. Również wysoka wartość miernika (2) osiągnięta w 2012 r. (86%) wiązała się z większym zainteresowaniem przystępowania do egzaminu maturalnego przez osoby, które nie zdały go wcześniej. Stopień realizacji drugiego celu omawianej funkcji mierzony był miernikiem, który określa odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym. W 2012 r. wyniósł on 72,7%, co oznacza, że zrealizowana wartość jest niższa od planu o 3,3 p.p. Wprawdzie nie osiągnięto wartości planowanej, lecz utrzymany został trend wzrostowy. Zwiększanie liczby miejsc w przedszkolach i w innych placówkach przedszkolnych przy równoczesnym, stopniowym zmniejszeniu populacji dzieci w wieku 3–5 lat pozwoliło podnieść odsetek uczęszczających do nich dzieci w wieku 3–5 lat z 33,1% w roku 2000 do 72,7% w 2012 r.

Funkcja 4. Zarządzanie finansami państwa

W ramach funkcji 4. realizowane są zadania z zakresu zarządzania finansami publicznymi, które obejmują efektywne zaspokajanie potrzeb w zakresie finansowania wszystkich polityk państwa.

Na realizację zadań w zakresie funkcji 4. Zarządzanie finansami państwa w 2012 r. wydatkowano kwotę **75,38** mld zł.

Funkcja 4		
Cel 1: Stabilność finansów publicznych		
<i>Miernik</i>	<i>Plan 2012</i>	<i>Wykonanie 2012</i>
1. Deficyt sektora finansów publicznych w mld zł	46,5	38,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów

W ramach funkcji 4. realizowany jest cel stabilność finansów publicznych, który jest mierzony poprzez wysokość deficytu sektora finansów publicznych w mld zł. Wartość deficytu na 2012 r. planowana była w wysokości 46,5 mld zł. Ostatecznie w 2012 r. deficyt sektora finansów publicznych osiągnął poziom 38,2 mld zł (2,4% PKB) i był niższy w stosunku do 2011 r. o ok. 18,2 mld zł, natomiast od prognozowanego w ustawie budżetowej niższy o 8,3 mld zł (tj. ok.

0,5 pkt. proc. PKB). W 2012 r. realizowana była strategia jego systematycznej redukcji. Ponadto przy konstrukcji budżetu na 2012 r. po raz drugi zastosowano tzw. tymczasową regułę wydatkową, co wpłynęło na ograniczenie wydatków bieżących jednostek budżetowych. Na poprawę wyniku sektora finansów publicznych wpłynęło również m.in. podwyższenie w 2012 r. składek na ubezpieczenie rentowe o 2 pkt. proc. po stronie płatnika składki.

Funkcja 5. Ochrona praw i interesów Skarbu Państwa

Funkcja 5. obejmuje swym zakresem obszar państwa odpowiedzialny za sprawy dotyczące gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, w tym komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych, prywatyzacji spółek z udziałem Skarbu Państwa, jak również ochronę interesów Skarbu Państwa.

Wartości mierników prezentowane dla funkcji wskazują

na zróżnicowany poziom realizacji celów w 2012 r. Jeden z prezentowanych mierników nie osiągnął zaplanowanej wartości.

Na realizację zadań w zakresie funkcji 5. Ochrona praw i interesów Skarbu Państwa w 2012 r. wydatkowano kwotę **0,40** mld zł.

Funkcja 5		
Cel 1: Zwiększanie konkurencyjności polskiej gospodarki poprzez zmianę struktury własnościowej		
<i>Miernik</i>	<i>Plan 2012</i>	<i>Wykonanie 2012</i>
1. Wartość planowanych przychodów z prywatyzacji (w mld zł)	10	9,16
Cel 2. Wywiązywanie się ze zobowiązań Skarbu Państwa w stosunku do obywateli		
<i>Miernik</i>	<i>Plan 2012</i>	<i>Wykonanie 2012</i>
1. Liczba zaspokojonych roszczeń w stosunku do wniosków (w %)	100	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Skarbu Państwa

Uzyskane w 2012 r. przychody z prywatyzacji wyniosły ogółem 9,16 mld zł, co stanowiło 91,6% planu. Niezrealizowanie pełnej kwoty przychodów z prywatyzacji zaplanowanej na 2012 r. było spowodowane niepewną i zmieniającą się sytuacją na rynkach kapitałowych. Konsekwencją powyższego było przesunięcie na I kwartał 2013 r. debiutu giełdowego Polskiego Holdingu

Nieruchomości S.A. W związku z wydaną przez Radę Ministrów zgodą na wniesienie w ramach Programu „Inwestycje Polskie” pakietów akcji spółek z udziałem Skarbu Państwa do Banku Gospodarstwa Krajowego oraz spółki Polskie Inwestycje Rozwojowe S.A., niektóre projekty planowane na 2012 r. nie zostały rozpoczęte w pierwotnie zakładanym trybie. Wysokie

zaawansowanie realizacji planu (91,6%) w warunkach równoczesnego uruchomienia wielomiliardowego Programu wspierającego inwestycje wskazuje na optymalne i efektywne zarządzanie aktywami Skarbu

Państwa. Pozytywnie należy ocenić 100% wykonanie miernika drugiego dotyczącego liczby zaspokojonych roszczeń w stosunku do wniosków, osiągnięte w 2012 r.

Funkcja 6. Polityka gospodarcza kraju

Zakres funkcji 6. obejmuje działania mające na celu zapewnienie stałego wzrostu gospodarczego, postępu społeczno-ekonomicznego oraz rozwoju gospodarki krajowej. W ramach funkcji realizowane są także inicjatywy związane ze współpracą gospodarczą z zagranicą, polityką energetyczną, telekomunikacją i własnością przemysłową. Zakres funkcji wpisuje się w realizację wszystkich celów określonych w *Strategii innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”* Ponadto zakres przedmiotowej funkcji wpisuje się również w realizację celu nr 2. określonego

w projektowanej *Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko*: – „Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię”.

W ramach pierwszego celu odnotowano niepełne wykonanie jednego miernika. W zakresie celu drugiego, wykonanie poszczególnych mierników było prawidłowe. Na realizację zadań w zakresie funkcji 6. Polityka gospodarcza kraju w 2012 r. wydatkowano kwotę **7,04** mld zł.

Funkcja 6		
Cel 1: Stabilny i zrównoważony rozwój polskiej gospodarki		
Miernik	Plan 2012	Wykonanie 2012
1. PKB per capita (w relacji do UE-27) (w %)	65	66*
2. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową i innowacyjną (w mld zł)	38,03	32,3
Cel 2: Bezpieczeństwo energetyczne kraju		
Miernik	Plan 2012	Wykonanie 2012
1. Udział produkcji energii elektrycznej z paliw pochodzenia krajowego w krajowej produkcji energii elektrycznej (w %)	powyżej 85	94,4
2. Nadwyżka mocy dyspozycyjnych elektrowni krajowych w stosunku do maksymalnego krajowego zapotrzebowania mocy (w %)	powyżej 10	15,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki i (*) Ministerstwa Finansów

W ramach funkcji 6 określono dwa cele związane z polityką gospodarczą kraju. Do pomiaru celu pierwszego zostały użyte dwa mierniki. Pierwszy z nich to PKB per capita (w relacji do UE-27). Aktualne szacunki tej relacji (66%) wskazują, że został on zrealizowany powyżej założonych wartości. Utrzymanie dodatniego tempa wzrostu gospodarczego w Polsce w latach kryzysu gospodarczego na świecie i w Europie w latach 2008-2012 pozwoliło na poprawę badanej relacji. Wysokość nakładów na działalność badawczo-rozwojową i innowacyjną różniła się od wartości zaplanowanej. W 2012 r. nakłady te wyniosły 32,3 mld zł, tj. o 5,7 mld zł mniej od planu.

Bezpieczeństwo energetyczne kraju mierzone było dwoma miernikami. Pierwszym z nich był „udział produkcji energii elektrycznej z paliw pochodzenia krajowego w krajowej produkcji energii elektrycznej”. Miernik ten został wykonany na poziomie 94,4%, przy zaplanowanym poziomie powyżej 85%. Nadwyżkę mocy dyspozycyjnych elektrowni krajowych w stosunku do maksymalnego krajowego zapotrzebowania mocy planowano powyżej 10% i osiągnięto wartość 15,9%. Prezentowane dane wskazują na prawidłowe wykonanie obydwu mierników drugiego celu.

Funkcja 7. Gospodarka przestrzenna, budownictwo i mieszkalnictwo

Zadania realizowane, w ramach funkcji 7. obejmują, podstawowe programy rządowe polityki mieszkaniowej odnoszące się do wspierania nowych inwestycji w budownictwie mieszkaniowym, inwestycji zapobiegających degradacji fizycznej istniejącego zasobu oraz innych ustawowo określonych zobowiązań w zakresie finansowania mieszkalnictwa. Działania zmierzające do wsparcia mieszkalnictwa, zarówno w aspekcie społecznym, jak i w ramach zwiększenia mobilności pracowników na rynku pracy, są zawarte w projekcie „Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju – Polska 2020” w ramach obszarów strategicznych: II. Konkurencyjna gospodarka i III Spójność społeczna

terytorialna oraz w towarzyszących temu dokumentowi innych strategiach zintegrowanych – projekcie *Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego*, projekcie *Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko*, a także w *Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”*.

Założone wartości mierników nie zostały zrealizowane. W przypadku miernika pierwszego związane to było z aktualizacją danych GUS.

Na realizację zadań w zakresie funkcji 7. Gospodarka przestrzenna, budownictwo i mieszkalnictwo w 2012 r. wydatkowano kwotę **1,91** mld zł.

Funkcja 7		
Cel: Poprawa stanu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych		
Miernik	Plan 2012	Wykonanie 2012
1. Liczba mieszkań przypadająca na 1.000 mieszkańców (w szt.)	362,8	356,5
2. Liczba nowobudowanych mieszkań na 1.000 mieszkańców (w szt.)	4	3,96

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej

Wartości mierników określających realizację celu funkcji 7. są ze sobą bezpośrednio powiązane. Planowana liczba mieszkań przypadająca na 1.000 mieszkańców w 2012 r. wyniosła 362,8, natomiast wykonana ukształtowała się na poziomie 356,5. Niższa wartość wykonania miernika wynika z tego, iż jego planowana wartość oparta była na danych GUS podawanych przed opublikowaniem częściowych wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP) przeprowadzonego w 2011 r., natomiast wykonana wartość bazuje na danych opartych na wstępnych wynikach NSP opublikowanych 21 grudnia 2012 r. Szacunek liczby nowobudowanych

mieszkań na 1.000 mieszkańców (w szt.) w 2012 roku wyniósł 3,96 szt. przy planowanym poziomie 4 szt. Ostateczna wartość miernika była bezpośrednio uzależniona od czynników koniunkturalnych na rynku mieszkaniowym. (liczby nowych inwestycji mieszkaniowych oraz zasobów wycofywanych z eksploatacji). Pomimo niepełnego wykonania wartości mierników w 2012 r., należy zauważyć tendencję wzrostową w stosunku do roku poprzedniego. Odchylenia od planowanych wartości są niewielkie i zostaną w dłuższym okresie zniwelowane w momencie poprawy koniunktury na rynku mieszkaniowym.

Funkcja 8. Kultura fizyczna

Funkcja 8. obejmuje działania mające na celu rozwój i promocję polskiego sportu oraz poprawę warunków jego uprawiania i organizowania. Efektem tych działań jest m.in. poprawa stanu zdrowia społeczeństwa, poziomu edukacji, czy zwiększenia wydajności pracy. Zakres funkcji wpisuje się w realizację celu nr 2. „Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne” określonego w *Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020*, a także celu nr 4. „Poprawa

zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej” określonego w *Strategii Kapitału Ludzkiego 2020*.

Przy realizacji celów sformułowanych dla funkcji 8. wystąpiły istotne odchylenia od prognozowanych wartości mierników.

Na realizację zadań w zakresie funkcji 8. Kultura fizyczna w 2012 r. wydatkowano kwotę **0,90** mld zł.

Funkcja 8		
Cel 1: Do 2015 roku poszerzenie oferty ogólnodostępnej infrastruktury sportowej o 40 %		
<i>Miernik</i>	<i>Plan 2012</i>	<i>Wykonanie 2012</i>
1. Liczba obiektów sportowych dofinansowanych z FRKF ogółem oddanych do użytku w stosunku do roku poprzedniego (w %)	6	3,55
2. Liczba obiektów ogólnodostępnej infrastruktury sportowej dofinansowanych ze środków budżetu państwa (w szt.)	550	353
Cel 2: Wzrost pozycji Polski we współzawodnictwie międzynarodowym w sportach olimpijskich		
<i>Miernik</i>	<i>Plan 2012</i>	<i>Wykonanie 2012</i>
1. Miejsce w rankingu światowym w sportach olimpijskich	14 – 20	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Sportu i Turystyki.

W przypadku obydwu mierników określonych dla celu pierwszego, nie osiągnięto wartości planowanych. Wykonanie znacznie różniło się od planu. Różnice w wartościach wykonania wynikają z przebiegu robót budowlanych związanych z obiektami sportowymi, których realizacja podlegała dynamicznym zmianom i nie zawsze zależnym od inwestorów. Inwestycje budowlane narażone były na różne czynniki np. złe warunki atmosferyczne, występowanie nieprzewidzianych robót dodatkowych, które uniemożliwiły osiągnięcie pierwotnie założonych wartości mierników. Mniejsze od zakładanego wykonanie wartości mierników wynikało również z mniejszego (od planowanego) zainteresowania jednostek samorządu terytorialnego udziałem

w programach wspierających rozwój infrastruktury sportowej, trudnościami finansowymi beneficjentów i samorządów wojewódzkich. W przypadku miernika realizacji celu drugiego – miejsce w rankingu światowym w sportach olimpijskich – ostatecznie Polska w 2012 roku została sklasyfikowana na 21 miejscu w rankingu światowym w sportach olimpijskich. Przed startem w igrzyskach olimpijskich w Londynie od licznej grupy zawodników oczekiwano zdobycia czołowych lokat w finałach olimpijskich oraz włączenia się do walki o medale. Niestety liczne kontuzje i spowodowane przez nie przerwy w szkoleniu w istotny sposób ograniczyły ostateczne rezultaty.

FUNKCJA 9. Kultura i dziedzictwo narodowe

Funkcja 9. obejmuje działania na rzecz podtrzymywania i rozpowszechniania tradycji narodowej, ochrony zabytków, miejsc pamięci narodowej, grobów czy cmentarzy wojennych. Ponadto wspierana jest działalność muzeów, działalność artystyczna i twórcza, a także kultura ludowa i rękodzieło artystyczne. Zakres funkcji wpisuje się w realizację szczegółowego celu nr 3. „Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy”, a także celu nr 4. „Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego”,

określonych w projektowanej *Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020*.

Wykonanie wartości większości mierników dla celów funkcji 9 jest zgodne z planowanymi wartościami. Jedynie w przypadku jednego miernika wykonanie jest nieznacznie gorsze od przewidywań.

Na realizację zadań w zakresie funkcji 9. Kultura i dziedzictwo narodowe w 2012 r. wydatkowano kwotę **1,63 mld zł**.

Funkcja 9		
Cel 1: Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego		
<i>Miernik</i>	<i>Plan 2012</i>	<i>Wykonanie 2012</i>
1. Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych, otrzymujących dotacje podmiotowe na 1000 osób w danym roku (w os.)	47,52	48,30
2. Liczba nowo wybudowanych, modernizowanych, pozyskanych i wyposażonych obiektów służących kulturze w roku/na rok poprzedni (w %)	136,67	136,27

Cel: 2. Ochrona i poprawa stanu zachowania dziedzictwa narodowego		
Miernik	Plan 2012	Wykonanie 2012
1. Liczba zabezpieczonych, odrestaurowanych nieruchomości obiektów dziedzictwa narodowego w kraju i za granicą w danym roku (w szt.)	562	624
2. Liczba zabezpieczonych (zdigitalizowanych), odrestaurowanych ruchomych obiektów dziedzictwa narodowego w kraju i za granicą w danym roku (w szt.)	55 767 780	55 878 677

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Pierwszy cel dla funkcji 9. czyli rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego mierzony był za pomocą dwóch mierników. Realizacja celu odbywała się poprzez dotowanie działalności państwowych i współprowadzonych z jednostkami samorządu terytorialnego instytucji kultury realizujących zadania z zakresu działalności artystycznej. Pierwszy z mierników to „liczba widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych, otrzymujących dotacje podmiotowe na 1 000 osób w danym roku”, która w 2012 r. osiągnęła wartość 48,3. Ostateczna wartość tego miernika jest wyższa od planu o 0,78 p.p. Dla miernika „liczba nowo wybudowanych, modernizowanych, pozyskanych i wyposażonych obiektów służących kulturze w roku/na rok poprzedni (%)” zrealizowana wartość w 2012 r. była minimalnie niższa od wartości planowanej. Różnica wyniosła 0,4 p.p. Drugi cel odnosił się do ochrony i poprawy stanu zachowania dziedzictwa narodowego i również był monitorowany za pomocą dwóch mierników. Cel realizowany był poprzez finansowanie działalności

instytucji prowadzących działania z zakresu utrzymania, rozszerzania, konserwacji i digitalizacji zbiorów oraz innych obiektów dziedzictwa narodowego, a także propagowanie wiedzy o polskim dziedzictwie narodowym.

Liczba zabezpieczonych, odrestaurowanych nieruchomości obiektów dziedzictwa narodowego w kraju i za granicą w danym roku ostatecznie była wyższa od planowanej o 62 obiekty. Drugi z prezentowanych mierników to liczba zabezpieczonych (zdigitalizowanych), odrestaurowanych ruchomych obiektów dziedzictwa narodowego w kraju i za granicą. W roku 2012 ilość zabezpieczonych i odrestaurowanych obiektów wyniosła 55 878 677 i była nieznacznie wyższa od wartości zaplanowanej tj. o 0,2%.

FUNKCJA 10. Nauka polska

W ramach funkcji 10. prowadzone są działania nakierowane na realizację polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa. Ponadto realizowane są działania skierowane na rozwój kadr dla innowacyjnej i efektywnej gospodarki. Funkcja 10. wpisuje się w cel nr 2. „Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy” określony w *Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”*.

Zaprezentowana wartość miernika osiągnięta w 2012 r. wskazuje na niepełny poziom realizacji celu jakim było podniesienie poziomu wyników badań naukowych.

Na realizację zadań w zakresie funkcji 10. Nauka polska w 2012 r. wydatkowano kwotę **6,85** mld zł.

Funkcja 10		
Cel 1: Podniesienie poziomu wyników badań naukowych		
Miernik	Plan 2012	Wykonanie 2012
1. Liczba publikacji polskich autorów w światowej liczbie publikacji naukowych w czasopiśmie objętych bazą SCOPUS	30 000	29 143

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Cel funkcji 10. określony jako podniesienie poziomu wyników badań naukowych mierzony był jednym

miernikiem. Miernik ten dotyczy „liczby publikacji polskich autorów w światowej liczbie publikacji naukowych

w czasopiśmie objętych bazą SCOPUS” i był niższy o 857 publikacji tj., o 2,86% od zakładanej wartości. Biorąc pod uwagę specyfikę prowadzonych badań naukowych, czas ich realizacji oraz cykl wydawniczy publikacji, trudne jest precyzyjne określenie i zaplanowanie liczby publikacji autorów z Polski.

Na przestrzeni ostatnich lat zaobserwowano wzrostowy trend w zakresie liczby publikacji polskich autorów w prestiżowych czasopiśmie światowych, co potwierdza skuteczność realizowanej polityki naukowej w tym zakresie.

FUNKCJA 11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic

Funkcja 11. obejmuje działalność dysponentów odpowiedzialnych za sprawy obrony państwa, Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej oraz za udział w przedsięwzięciach wojskowych wynikających z umów międzynarodowych. Ponadto prowadzone są działania polegające m.in. na rozpoznawaniu i przeciwdziałaniu zagrożeniom zewnętrznym godzącym w bezpieczeństwo, obronność, niepodległość i nienaruszalność terytorium RP. Funkcja 11. wpisuje się w priorytetowy kierunek interwencji: Utrwalenie bezpieczeństwa narodowego (w ramach celu: wzmocnienie warunków sprzyjających

realizacji indywidualnych potrzeb obywatela), w obszarze strategicznym Sprawne i efektywne państwo, który określony został w *Strategii Rozwoju Kraju 2020*.

Osiągnięte wartości mierników za 2012 r. wskazują na zróżnicowane rezultaty. Wykonanie trzech mierników kształtuje się na poziomie niższym od planu. Tylko jeden miernik osiągnął wyniki wartości planowanej.

Na realizację zadań w zakresie funkcji 11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic w 2012 r. wydatkowano kwotę **21,02** mld zł

Funkcja 11		
Cel: Zapewnienie niepodległości i nienaruszalności terytorialnej RP		
Miernik	Plan 2012	Wykonanie 2012
1. Wskaźnik ukończenia żołnierzami zawodowymi Sił Zbrojnych RP czasu „P” (stan ewidencyjny żołnierzy zawodowych do liczby stanowisk etatu czasu „P”) (w %)	100	97,69
2. Relacja wskaźnika potencjału bojowego do jego poziomu z roku poprzedniego	1,003	1,0028
3. Średnioroczna liczba żołnierzy skierowanych do PKW* w stosunku do poziomu ambicji narodowych („Strategia udziału SZ RP w operacjach poza granicami kraju”)	0,93	0,82-0,69
4. Stan osobowy Sił Zbrojnych RP (na koniec roku) (w os.)	100 000 SZ RP**	97 690 SZ RP**
	20 000 NSR***	10 010 NSR***
* <i>Polski Kontyngent Wojskowy</i>	** <i>Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej,</i> *** <i>Narodowe Siły Rezerwowe</i>	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Obrony Narodowej

W 2012 r. celem funkcji 11. było zapewnienie niepodległości i nienaruszalności terytorialnej, którego stopień realizacji mierzony był czterema miernikami. Planowana wartość pierwszego prezentowanego miernika tj., „wskaźnika ukończenia żołnierzami zawodowymi Sił Zbrojnych RP czasu „P”” nie została osiągnięta. W 2012 r. osiągnął on wartość 97,69%, czyli o 2,31 p.p. mniej niż zaplanowano. Główną przyczyną osiągnięcia niższej od zakładanej wartości miernika była wyższa niż pierwotnie zaplanowano liczba zwolnień żołnierzy z zawodowej służby wojskowej. W 2012 r. blisko 83% zwolnień żołnierzy zawodowych nastąpiło z powodu wypowiedzenia stosunku służbowego przez żołnierza i nie była zależna od organów wojskowych.

Relacja wskaźnika potencjału bojowego do jego poziomu z roku poprzedniego osiągnęła w 2012 r. wartość 1,0028. Na wysokość osiągniętego miernika wpływ miało wstrzymanie realizacji niektórych zadań w zakresie modernizacji Sił Zbrojnych RP. Średnioroczna liczba żołnierzy skierowanych do PKW w stosunku do poziomu ambicji narodowych („Strategia udziału SZ RP w operacjach poza granicami kraju”) wyniosła – zgodnie z limitami ujętymi w Postanowieniach Prezydenta RP dla poszczególnych PKW – 2 620 żołnierzy. Tym samym na koniec 2012 roku osiągnięto wartość miernika w przedziale 0,82-0,69, czyli poniżej jego planowanej wartości. Główną przyczyną nieosiągnięcia zakładanej wielkości miernika stan osobowy Sił Zbrojnych RP

(na koniec roku) w zakresie żołnierzy SZ RP była większa niż prognozowana liczba zwolnień żołnierzy z zawodowej służby wojskowej, która skutkowałą skreśleniem z ewidencji 5 590 żołnierzy. W zakresie żołnierzy NSR należy zauważyć, że w 2012 roku złożono ogółem 9 045 wniosków na wykonywanie obowiązków w ramach NSR. Z tej liczby, z przyczyn niezależnych od organów wojskowych, zrezygnowało 1 699 kandydatów.

FUNKCJA 12. Środowisko

Zadania realizowane w ramach funkcji 12. w szczególności obejmują sprawy związane z zapewnieniem bezpieczeństwa energetycznego, ochrony środowiska, a także racjonalnej gospodarki zasobami naturalnymi. Zakres funkcji wpisuje się w realizację celu głównego: „Zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego

Z ogólnej liczby żołnierzy NSR, powołano w 2012 r. do zawodowej służby wojskowej 4 549 żołnierzy. Ponadto z dalszej służby w tej formacji w 2012 r. zrezygnowało 2 617 osób. W efekcie powyższych działań na koniec 2012 r. stan ewidencyjny żołnierzy NSR wyniósł 10 010. W ramach służby przygotowawczej w 2012 r. szkolenie ukończyło 4 628 żołnierzy w tym 4 584 elewów oraz 44 kadetów.

sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną energetycznie gospodarkę” projektowanej *Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko*. Stopień realizacji wszystkich mierników dla funkcji 12. był zgodny z założonym poziomem. Na realizację zadań w zakresie funkcji 12. Środowisko w 2012 r. wydatkowano kwotę **4,13 mld zł**.

Funkcja 12		
Cel 1: Zaspokojenie potrzeb wodnych ludności i gospodarki narodowej oraz ograniczenie zagrożeń wywołanych przez powodzie i susze, w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów		
<i>Miernik</i>	<i>Plan 2012</i>	<i>Wykonanie 2012</i>
1. Udział nakładów na gospodarkę wodną w PKB (w %)	0,04	0,08
Cel 2: Ochrona i poprawa stanu środowiska w szczególności poprzez zachowanie różnorodności biologicznej oraz właściwą gospodarkę odpadami		
<i>Miernik</i>	<i>Plan 2012</i>	<i>Wykonanie 2012</i>
1. Powierzchnia obszarów objęta różnymi formami ochrony przyrody (w ha)	13 629 000	13 629 000
2. Masa składowanych odpadów w skali kraju/masa wytworzonych odpadów w skali kraju (w %)	22	21,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Środowiska

Stopień realizacji dwóch celów przypisanych do funkcji 12, w 2012 r. mierzony był poprzez trzy mierniki. Pierwszy cel związany z potrzebami wodnymi był monitorowany za pomocą miernika „udział nakładów na gospodarkę wodną w PKB (%)”. Wartość tego miernika wyniosła na koniec 2012 r. 0,08%, czyli była dwukrotnie wyższa od wartości zaplanowanej. Różnica pomiędzy wartością planowaną a ostatecznie osiągniętą wynika z faktu, że wartość osiągnięta na koniec 2012 r. liczona jest z uwzględnieniem wydatków z budżetu krajowego i budżetu środków europejskich powiększonych o wydatkowane środki z rezerw celowych, wydatków bezzwrotnych oraz wydatków z Funduszu Solidarności UE.

Drugi cel był monitorowany w 2012 r. za pomocą dwóch mierników. Miernik pierwszy wskazuje powierzchnię

obszarów objęta różnymi formami ochrony przyrody (ha). Na koniec 2012 r. powierzchnia ta wyniosła 13 629 000 ha, czyli osiągnęła zaplanowaną wartość. Drugi miernik zdefiniowany był jako relacja masy składowanych odpadów w skali kraju do masy wytworzonych odpadów w skali kraju (%). Wartość tego miernika ukształtowała się na poziomie 21,5%, czyli jego wykonanie było nieznacznie niższe od wartości zaplanowanej na 2012 r. (o 0,5 p.p.). Osiągnięta niższa wartość miernika jest zjawiskiem pozytywnym i ukazuje, że działania w zakresie gospodarki odpadami (finansowane ze środków publicznych) przynoszą zamierzone pozytywne efekty. Ograniczenie ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko stanowi jeden z głównych pożądaných efektów gospodarki odpadami.

Funkcja 13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny

W ramach funkcji 13 do istotnych zadań należy obsługa ubezpieczonych i świadczeniobiorców oraz ich rodzin w ramach systemów zaopatrzenia i ubezpieczenia społecznego. Państwo odpowiedzialne jest za tworzenie norm regulujących stosunki w zakresie ubezpieczeń społecznych oraz spraw kombatantów i osób represjonowanych, a także rozwijanie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Dominującą strategią zintegrowaną rozwoju, w którą wpisuje się działalność państwa

w ramach funkcji 13. jest *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020* w ramach celu nr 3. „Wzrost spójności społecznej”.

Osiągnięta wartość miernika stopnia realizacji celów funkcji 13. wskazuje na poprawny poziom ich wykonania. Na realizację zadań w zakresie funkcji 13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny w 2012 r. wydatkowano kwotę **90,56** mld zł.

Funkcja 13		
Cel 1: Systemowe wsparcie rodzin oraz osób będących w trudnej sytuacji życiowej		
Cel 2: Ochrona aktywnych zawodowo obywateli przed skutkami różnego rodzaju ryzyka związanego z aktywnością zawodową		
Miernik	Plan 2012	Wykonanie 2012
1. Stosunek liczby osób objętych ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym w systemie powszechnym do liczby osób w wieku produkcyjnym	0,60	0,61

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej

Miernik „stosunek liczby osób objętych ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym w systemie powszechnym do liczby osób w wieku produkcyjnym” został wybrany do oceny stopnia realizacji zarówno pierwszego jak i drugiego celu. Zaplanowana wartość dla 2012 r. na poziomie 0,60, została wykonana na nieco wyższym poziomie 0,61. Zmiana liczby osób objętych ubezpieczeniami społecznymi powiązana jest ze zmianą

wskaźnika zatrudnienia w gospodarce narodowej oraz stopy bezrobocia. Z kolei na liczbę osób w wieku produkcyjnym zasadniczy wpływ mają czynniki demograficzne, uwarunkowania społeczno-ekonomiczne oraz przepisy prawne, określające wiek przechodzenia na emeryturę. Zmiany tych czynników (inne niż zakładano) miały decydujący wpływ na wartość miernika.

Funkcja 14. Rynek pracy

Do istotnych zadań realizowanych w zakresie funkcji 14. należy wspieranie zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu oraz realizowana jest działalność na rzecz poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy, jak również rozwoju instytucji dialogu społecznego. Dominującą strategią zintegrowaną rozwoju, w którą wpisuje się działalność państwa w ramach przedmiotowej funkcji, jest *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020* w zakresie dwóch celów szczegółowych: celu nr 1.

„Wzrost zatrudnienia” oraz celu nr 2. „Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie efektywnego funkcjonowania osób starszych”.

W przypadku pierwszego celu miernik nie został zrealizowany. Pozostałe mierniki wskazują na prawidłowy sposób realizacji założonych planów.

Na realizację zadań w zakresie funkcji 14. Rynek pracy w 2012 r. wydatkowano kwotę **1,75** mld zł.

Funkcja 14		
Cel 1: Zwiększenie aktywności zawodowej		
Miernik	Plan 2012	Wykonanie 2012
1. Wskaźnik zatrudnienia (w %)	51,0	50,2
Cel 2: Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy		
Miernik	Plan 2012	Wykonanie 2012
1. Wskaźnik wypadkowości	8,6	7,78
2. Odsetek kontroli dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w ogólnej liczbie kontroli (w %)	70	71,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej

Stopień zwiększenia aktywności zawodowej mierzony jest wskaźnikiem zatrudnienia. Miernik został zaplanowany na poziomie 51,0%, natomiast jego wykonanie ukształtowało się na poziomie 50,2%. Oznacza to, że zrealizowana wartość jest niższa o 0,8 p.p. w stosunku do planu. Na taki stan wpływ miało głównie spowolnienie gospodarcze oraz wstrzymywanie się pracodawców przed zatrudnianiem nowych pracowników wywołane obawą o pogorszenie sytuacji gospodarczej w kraju i w Europie.

Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy mierzona była w 2012 r. dwoma miernikami. Pierwszy to wskaźnik wypadkowości, który planowano na poziomie 8,6. Faktycznie zrealizowana wartość wyniosła 7,78, co pokazuje istotne ograniczenie liczby wypadków przy pracy. Ilość przeprowadzanych kontroli w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy zaplanowana na poziomie 70% ostatecznie wyniosła 71,7%, co oznacza, że wykonanie było wyższe o 1,7 p.p.

Funkcja 15. Polityka zagraniczna

Istotną rolą instytucji realizujących zadania w ramach funkcji 15. jest kreowanie pozytywnego wizerunku Polski, w tym poprzez promocję polskiej kultury, nauki, edukacji i turystyki. Funkcja ta dotyczy również relacji Rzeczypospolitej Polskiej z innymi państwami oraz z organizacjami międzynarodowymi. Funkcja 15. wpisuje się w zakres celu nr 2. „Zwiększenie sprawności instytucjonalnej państwa” oraz celu nr 5. „Efektywne świadczenie usług publicznych” określonych w *Strategii Sprawne Państwo 2020*, a także wpisuje się w realizację

szczegółowego celu nr 1. „Kształtowanie stabilnego międzynarodowego środowiska bezpieczeństwa w wymiarze regionalnym i globalnym” ujętego w projektowanej *Strategii Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022*.

Uzyskane wartości mierników przypisanych do celów funkcji 15. wskazują na ich prawidłową realizację.

Na realizację zadań w zakresie funkcji 15. Polityka zagraniczna w 2012 r. wydatkowano kwotę **1,14** mld zł.

Funkcja 15		
Cel 1. Dyplomacja RP w służbie obywatela i innych polskich podmiotów		
Miernik	Plan 2012	Wykonanie 2012
1. Poziom satysfakcji społecznej z działalności dyplomacji (badanie opinii publicznej)	dobra	dobra
2. Ocena dyplomacji polskiej w środowisku opiniotwórczym	dobra	dobra
Cel 2. Polska w gronie liczących się krajów w stosunkach międzynarodowych		
Miernik	Plan 2012	Wykonanie 2012
1. Liczba osób zajmujących najwyższe stanowiska w UE, NATO, systemie NZ (w os.)	38	37
2. Analiza postrzegania Polski w mediach zagranicznych	dobra	bardzo dobra

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Spraw Zagranicznych

Dla funkcji 15 na 2012 r. określone zostały dwa cele, do których przypisano po dwa mierniki określające stopień ich realizacji. Poziom satysfakcji społecznej z działalności dyplomacji został określony na podstawie przeprowadzonego ilościowego badania społecznego, w którym znaczna część respondentów oceniła poziom satysfakcji jako „dobry” i tym samym miernik osiągnął zakładaną wartość. Również w przypadku drugiego miernika – analizy ocen dyplomacji polskiej w środowiskach opiniotwórczych (media, ośrodki naukowo-eksperckie) uzyskano ocenę na poziomie dobrym i planowana wartość miernika została osiągnięta. Zgodnie z tą oceną Polska umocniła swój wizerunek jako

kraju nowoczesnego i otwartego. Miernik, dotyczący liczby osób zajmujących najwyższe stanowiska w UE, NATO i systemie NZ w 2012 r. osiągnął wartość 37, wobec planowanych 38. Obsadzanie stanowisk uwarunkowane jest ogłaszanymi konkursami, których liczba jest trudna do oszacowania z wyprzedzeniem. Planowana wartość miernika nie została osiągnięta z przyczyn niezależnych od MSZ – stanowisko rotacyjne zajmowane przez obywatela polskiego w systemie NZ zostało zwolnione z końcem 2011 r. Ostatni prezentowany miernik to analiza postrzegania Polski w mediach zagranicznych. W tym przypadku mamy do czynienia z oceną bardzo dobrą, wyższą od wartości

planowanej. Wyższa ocena wynikała z dużego i pozytywnego zainteresowania mediów, szczególnie w II kwartale roku, związanego ze sprawnym

przebiegiem Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012.

Funkcja 16. Sprawy obywatelskie

Funkcja ta obejmuje swoim zakresem obszar działalności państwa związany z zapewnieniem właściwej organizacji urzędów administracji publicznej oraz procedur administracyjnych, podziału administracyjnego a także obywatelstwa i ewidencji ludności. Ponadto obejmuje sprawy z zakresu stosunków państwa z kościołami i związkami wyznaniowymi oraz sprawy mniejszości narodowych. Funkcja 16. wpisuje się w zakres celu nr 2. „Zwiększenie sprawności instytucjonalnej państwa” oraz celu nr 5. „Efektywne świadczenie usług publicznych”

określonych w *Strategii Sprawne Państwo 2020*, jak również celu nr 2. „Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne” określonego w *Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020*.

Zrealizowane wartości mierników przypisanych do funkcji 16. wskazują na prawidłową realizację celu. Wartość mierników była lepsza od wielkości planowanych.

Na realizację zadań w zakresie funkcji 16. Sprawy obywatelskie w 2012 r. wydatkowano kwotę **1,75** mld zł.

Funkcja 16		
Cel 1: Zapewnienie przysługujących praw obywatelskich przez organy administracji publicznej oraz poprawa obsługi administracyjnej obywatela		
Miernik	Plan 2012	Wykonanie 2012
1. Liczba skarg zasadnych w stosunku do liczby skarg ogółem (w %)	18	5,74
2. Liczba usług realizowanych drogą elektroniczną w stosunku do liczby usług przyjętych do informatyzacji (w %)	12	12,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji.

W 2012 r. wartość miernika „liczba skarg zasadnych w stosunku do j liczby skarg ogółem” osiągnął w 2012 r. poziom 5,74%, tj. znacznie niższy od planowanego. Mniejsza ilość uchybień popełnianych przez organy administracji publicznej wpływa na spadek ilości skarg zasadnych. Mniejsza wartość miernika świadczy o coraz lepszej pracy urzędów, co za tym idzie mniej jest składanych odwołań od wydanych decyzji. Poprawa obsługi administracyjnej obywatela powoduje

zwiększenie poczucia zaufania i bezpieczeństwa do Państwa. Liczba usług realizowanych drogą elektroniczną w stosunku do liczby usług przyjętych do informatyzacji jest o 0,7 p.p. wyższa od wartości planowanej. Osiągnięta wartość miernika wynika ze zwiększenia zainteresowania usługami oferowanymi na platformie ePUAP, w szczególności usługą profilu zaufanego.

Funkcja 17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju

Funkcja 17. wpisuje się w obszar strategicznego zarządzania polityką rozwoju, której celem jest efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Zakres funkcji wpisuje się w cele i kierunki działań określone w *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020*. Uzyskane wartości mierników przypisanych celom wskazują na ich zróżnicowaną realizację. Wykonanie

mierników dla celu pierwszego wskazuje na osiągnięcie w 2012 roku właściwego poziomu wykorzystania środków. Zgodnie z wartością wykonaną pierwszego miernika w ramach celu drugiego dynamika wzrostu gospodarczego była niższa od wcześniej planowanej. Szacowana wykonana wartość drugiego miernika jest jednak wyższa od wartości planowanej.

Na realizację zadań w zakresie funkcji 17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju w 2012 r. wydatkowano kwotę **19,36** mld zł.

Funkcja 17		
Cel 1: Efektywne wykorzystanie przez Polskę środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej, w ramach programów zarządzanych lub koordynowanych przez Ministra Rozwoju Regionalnego		
<i>Miernik</i>	<i>Plan 2012</i>	<i>Wykonanie 2012</i>
1. Wartość środków certyfikowanych w ramach programów do wartości alokacji wkładu pomocy zagranicznej na program (w %)	43,43	45,74
2. Wartość środków zakontraktowanych w ramach programów do wartości alokacji wkładu pomocy zagranicznej na program (w %)	80,67	83,23
Cel 2: Efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju - wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym		
<i>Miernik</i>	<i>Plan 2012</i>	<i>Wykonanie 2012</i>
1. Wzrost PKB w porównaniu do roku poprzedniego (w cenach stałych; w %)	2,5	1,9*
2. PKB per capita w PPS w porównaniu do średniej unijnej UE-27 (w %)	65	66*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego i (*) Ministerstwa Finansów

W 2012 r. funkcja 17. miała określone dwa cele, do których przypisane zostały cztery mierniki. Cel pierwszy odnoszący się do korzystania przez Polskę z bezzwrotnej pomocy zagranicznej mierzony był przez dwa mierniki. Wartość środków certyfikowanych w ramach programów do wartości alokacji wkładu pomocy zagranicznej na program wyniosła 45,74%, czyli o 2,31 p.p. powyżej wartości planowanej. Wynika to z zastosowania odmiennego kursu euro na etapie planowania i wykonania oraz z większej niż planowano kwoty wydatków certyfikowanych w ramach programów:

- Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO),
- PO Pomoc Techniczna (PO PT),
- PO Innowacyjna Gospodarka (PO IG),
- PO Rozwój Polski Wschodniej (PO RPW),
- Programy Operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT),
- Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG),
- Norweski Mechanizm Finansowy (NMF).

Wyższa o 2,56 p.p. od zakładanego poziomu jest wartość środków zakontraktowanych w ramach programów do wartości alokacji wkładu pomocy zagranicznej na

program. Wynika to z większej niż planowano kwoty środków zakontraktowanych w ramach programów:

- PO Pomoc Techniczna (PO PT),
- PO Innowacyjna Gospodarka (PO IG),
- PO Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ),
- PO Kapitał Ludzki (PO KL),
- PO Rozwój Polski Wschodniej (PO RPW),
- Programy Operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT)

Stan realizacji celu drugiego mierzony był w 2012 r. również przez dwa mierniki. Dynamika wzrostu PKB w 2012 roku w porównaniu do roku poprzedniego wyniósł 1,9%, co oznacza, że wykonanie było niższe od planu o 0,6 p.p. Niższy niż przewidywano wzrost gospodarczy jest konsekwencją spowolnienia gospodarczego w całej Unii Europejskiej. Poziom polskiego PKB per capita w PPS w porównaniu do średniej unijnej UE-27 (w %) zaplanowano na 2012 rok na poziomie 65%. Relacja ta zgodnie z aktualnymi szacunkami, mimo nieco niższego od planowanego wzrostu PKB, osiągnęła poziom wyższy o 1 p.p.

Funkcja 18. Sprawiedliwość

Najważniejsza w obszarze funkcji 18. jest realizacja nadrzędnego celu, tj. zagwarantowania obywatelom konstytucyjnego prawa do sądów i rozpatrzenia spraw w rozsądnym terminie bez nieuzasadnionej zwłoki. Istotną jest również poprawa bezpieczeństwa państwa i obywateli poprzez zapewnienie warunków dla nieuchronności wykonywania kary pozbawienia wolności

oraz skuteczności resocjalizacji osób skazanych na kary ograniczenia i pozbawienia wolności. Zakres funkcji wpisuje się w ramy celu nr 4. „Dobre prawo” oraz celu nr 6. „Skuteczny wymiar sprawiedliwości i prokuratura” określonych w *Strategii Sprawne Państwo 2020*.

Mierniki sformułowane dla celów funkcji 18. nie zostały w pełni zrealizowane. Wystąpiły odchylenia od prognozowanych wartości.

Na realizację zadań w zakresie funkcji 18. Sprawiedliwość w 2012 r. wydatkowano kwotę **9,03 mld zł.**

Funkcja 18		
Cel 1: Zagwarantowanie obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu		
<i>Miernik</i>	<i>Plan 2012</i>	<i>Wykonanie 2012</i>
1. Odsetek obywateli pozytywnie oceniających pracę sądów (w %)	37	20
2. Odsetek spraw, w których uwzględniono skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (w %)	0,018	0,023
Cel 2: Zapewnienie bezpieczeństwa społecznego poprzez izolację osób tymczasowo aresztowanych i skazanych na karę pozbawienia wolności oraz resocjalizację wychowanków zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich		
<i>Miernik</i>	<i>Plan 2012</i>	<i>Wykonanie 2012</i>
1. % zaludnienia w zakładach karnych i aresztach śledczych	99	99
2. Powrotność wychowanków zakładów poprawczych na drogę przestępstwa (w %)	57,5	58,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Sprawiedliwości

Realizacja celu pierwszego, czyli zagwarantowania obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu mierzona była za pomocą dwóch mierników. Pierwszy stanowił odsetek obywateli pozytywnie oceniających pracę sądów. Odsetek ten określany jest na podstawie cyklicznych badań opinii publicznej przeprowadzanych przez CBOS i ukształtował się on na poziomie niższym o 17 p.p. od planowanego. Na niski poziom miernika w 2012 r., główny wpływ miały jednostkowe sprawy, o charakterze medialnym, o znacznym oddziaływaniu społecznym. Autorzy badania wskazują, że wizerunek sądów i prokuratury istotnie ucierpiał na skutek sprawy Amber Gold. Biorąc to pod uwagę, skokowe pogorszenie wartości miernika, należy traktować jako zjawisko o charakterze jednorazowym i przejściowym. O incydentalnym charakterze spadku zaufania do instytucji wymiaru sprawiedliwości może świadczyć fakt, że już w kolejnym badaniu przeprowadzonym w lutym 2013 r. odsetek osób oceniających pozytywnie pracę sądów wzrósł o 5 p.p. do poziomu 25%. Drugim miernikiem był odsetek spraw, w których uwzględniono skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Wyniósł on w 2012 r. 0,023%, czyli jego wartość

była 0,005 p.p. większa niż planowano. Na wyższą wartość wykonaną miernika mogło mieć wpływ wiele czynników, w tym m.in. stale rosnąca świadomość prawna społeczeństwa, jak również uznać systematyczny wzrost spraw wpływających do sądów. Wzrost ilości spraw wpływających do sądów nie jest zjawiskiem jednorazowym, ale stanowi tendencją obserwowaną od wielu lat.

Drugi cel był monitorowany w 2012 r. za pomocą dwóch mierników. Pierwszy z nich to % zaludnienia w zakładach karnych i aresztach śledczych. Osiągnięty rezultat ukształtował się na planowanym poziomie, tj. 99%. Drugi miernik wskazuje na powrotność wychowanków zakładów poprawczych na drogę przestępstwa i w 2012 r. osiągnął wartość nieznacznie wyższą od planowanej, tj. 58,6%. Na przestrzeni trzech lat miernik ten utrzymuje się na stosunkowo stabilnym poziomie. Należy jednak zaznaczyć, że poprawy wartości miernika należy oczekiwać w kolejnych latach, dzięki wzrostowi liczby wychowanków przeszkolonych w zakresie kwalifikacji i umiejętności zawodowych, a także poddawanych oddziaływaniom resocjalizacyjnym (w tym usamodzielnianych w hostelach).

Funkcja 19. Infrastruktura transportowa

Zadania realizowane w obszarze funkcji 19. odnoszą się w szczególności do działań w zakresie modernizacji, budowy oraz utrzymania i ochrony infrastruktury transportowej, która składa się na sieć komunikacji lądowej, transport lotniczy oraz żeglugę morską

i śródlądową. Zakres funkcji wpisuje się w realizację celu głównego: „Zwiększenie dostępności transportowej przy jednoczesnej poprawie bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego, poprzez tworzenie spójnego, zrównoważonego i przyjaznego

użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym” *Strategii Rozwoju Transportu do 2020 roku* (z perspektywą do 2030 roku). Stan wykonania mierników wskazuje na zróżnicowanie stopnia realizacji celów funkcji 19. Dla celu pierwszego mierniki nie zostały w pełni zrealizowane. W ramach celu

drugiego zrealizowane zostały prognozowane (obniżone w stosunku do roku poprzedniego) wartości miernika. Na realizację zadań w zakresie funkcji 19. Infrastruktura transportowa w 2012 r. wydatkowano kwotę **28,77** mld zł.

Funkcja 19		
Cel 1: Dążenie do zrównoważonego międzygałęziowo rozwoju transportu		
Miernik	Plan 2012	Wykonanie 2012
1. Długość wybudowanych dróg ekspresowych i autostrad, długość przebudowanych dróg krajowych (w km),	985	711,8
2. Długość przebudowanych linii kolejowych (w km)	413	313,7
Cel 2: Poprawa stanu bezpieczeństwa w transporcie		
Miernik	Plan 2012	Wykonanie 2012
1. Liczba ofiar śmiertelnych wypadków drogowych	3 559	3 557

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej

Dla funkcji 19. określono dwa cele, zaś stopień ich realizacji był mierzony za pomocą trzech mierników. W planie założono, że w 2012 r. długość wybudowanych dróg ekspresowych i autostrad oraz długość przebudowanych dróg krajowych wyniesie 985 km. Ostatecznie wartość tego miernika wyniosła 711,8 km. Wykonanie wartości tego miernika na poziomie mniejszym niż zaplanowano wynikało m.in. z konieczności zerwania umów z wykonawcami robót z powodu niewywiązywania się z warunków kontraktowych, ogłoszenia upadłości firm realizujących roboty drogowe, ograniczonego dostępu do placu budowy związanego z prowadzonymi badaniami archeologicznymi, nieukończenia przez wykonawcę w założonym terminie robót, jak również wad i nieścisłości w przekazywanej dokumentacji branży gazowej, elektroenergetycznej oraz teletechnicznej, wydłużenia terminu realizacji niektórych inwestycji na realizację których miały wpływ odmienne od założonych warunki gruntowo-wodne. W 2012 r. ukończono przebudowę 313,7 km linii kolejowych, czyli o 99,3 km mniej niż zaplanowano. Wykonanie wartości

miernika na niższym poziomie wiązało się przede wszystkim z rozwiązaniem umów lub unieważnieniem przetargów z wykonawcami robót, ogłoszeniem upadłości firm realizujących roboty, brakiem poprawnie wykonanych projektów budowlanych, opóźnieniami w uzyskiwaniu pozwoleń na budowę oraz w pozyskiwaniu decyzji lokalizacyjnych, a także wydłużeniem procedur uzyskania tych pozwoleń. Poprawa stanu bezpieczeństwa w transporcie jest monitorowana za pomocą miernika dotyczącego liczby ofiar śmiertelnych wypadków drogowych. W 2012 r. w wyniku wypadków drogowych śmierć poniosło 3 557 osób. Na zmniejszenie liczby ofiar wypadków śmiertelnych w 2012 r. wpływ miały m.in. rozwój sieci fotoradarów czy też rozwój infrastruktury drogowej, a także poprawa zachowań użytkowników dróg publicznych. Należy zauważyć pozytywny trend zmiany wartości wykonanej miernika w stosunku do jego wykonania za 2011 r., gdzie wartość ta wyniosła 4 189 osób. Oznacza to, iż liczba ofiar śmiertelnych wypadków drogowych w 2012 r. zmniejszyła się o 632 osoby, tj. o 15,1% w stosunku do roku 2011.

Funkcja 20. Zdrowie

W ramach funkcji 20. realizowane były programy polityki zdrowotnej i świadczenia wysokospecjalistyczne finansowane z budżetu państwa. Realizowana była polityka lekowa, sprawowany był nadzór nad Narodowym Funduszem Zdrowia oraz inspekcją sanitarną i farmaceutyczną. Zakres funkcji 20 wpisuje się w cel szczegółowy nr 4. „Poprawa zdrowia obywateli oraz

efektywności systemu opieki zdrowotnej” określony w projektowanej *Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020*.

Wartości mierników za rok 2012 zostały zrealizowane w dwóch przypadkach powyżej planu, a w jednym poniżej. Na realizację zadań w zakresie funkcji 20. Zdrowie w 2012 r. wydatkowano kwotę **9,21** mld zł.

Funkcja 20		
Cel: Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa poprzez zapewnienie trwałego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem świadczeń ratujących życie		
<i>Miernik</i>	<i>Plan 2012</i>	<i>Wykonanie 2012</i>
1. Ilość donacji krwi wydanej do lecznictwa	1 081 174	1 144 529
2. Liczba wyjazdów zespołów ratownictwa medycznego spełniająca parametr czasu dotarcia do rzeczywistej liczby wyjazdów w ujęciu procentowym (w %)	93	88
3. Liczba wykonanych świadczeń wysokospecjalistycznych finansowanych z budżetu państwa na 1 mln mieszkańców	385,26	413,58

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Zdrowia

Ilość donacji krwi wydanej do lecznictwa była planowana na poziomie 1 081 174, natomiast wykonano 1 144 529, tj o 5,9% więcej niż planowano. Większe wykonanie wynikało z konieczności zabezpieczenia potrzeb lecznictwa w zakresie krwi. Donacje krwi były pobierane i wydawane dla leczenia przez 21 regionalnych centrów krwiodawstwa i krwiolecznictwa. Liczba wyjazdów zespołów ratownictwa medycznego spełniająca parametr czasu dotarcia do rzeczywistej liczby wyjazdów w ujęciu procentowym nie została zrealizowana na zaplanowanym poziomie 93%. Ostateczna osiągnięta wartość wyniosła 88%. Przyczynami niewykonania założonej wartości miernika były m.in. remonty dróg oraz związane z tym zmiany organizacji ruchu, zwiększenie liczby pojazdów na drogach i wzrost natężenia ruchu, nierespektowanie

przez innych kierowców zasady pierwszeństwa przejazdu dla ambulansów jako pojazdów uprzywilejowanych, trudne warunki atmosferyczne, stan techniczny ambulansów oraz przejściowe problemy związane z reorganizacją rejonów operacyjnych i zmianą obszaru działania poszczególnych zespołów ratownictwa medycznego. Dla ostatniego prezentowanego miernika, w ramach omawianej funkcji, tj. liczby wykonanych świadczeń wysokospecjalistycznych finansowanych z budżetu państwa na 1 mln mieszkańców planowano wartość na poziomie 385,26 świadczeń, natomiast wykonano 413,58. Wiązało się to z wykonaniem przez podmioty lecznicze większej liczby procedur wysokospecjalistycznych, przy nieco niższych kosztach przeciętnych.

Funkcja 21. Polityka rolna i rybacka

W ramach funkcji 21. finansowane są działania związane z realizacją Wspólnej Polityki Rolnej, do których zalicza się przede wszystkim dopłaty bezpośrednie dla producentów rolnych oraz wsparcie inwestycji realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013. Wykonywane są także zadania związane z realizacją mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej, w zakresie regulacji rynków rolnych, jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Funkcja ta wpisuje się w szczegółowy cel nr 2. „Poprawa warunków

życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej”, a także cel nr 4. „Wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego” określonych w *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybackstwa na lata 2010-2020*. W przypadku trzech z czterech mierników wykorzystywanych w ramach funkcji 21. nie osiągnięto w pełni wartości zaplanowanych na rok 2012. Na realizację zadań w zakresie funkcji 21. Polityka rolna i rybacka w 2012 r. wydatkowano kwotę **30,45** mld zł.

Funkcja 21		
Cel: Wsparcie konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez wspieranie dochodów gospodarstw wiejskich oraz rozwój obszarów wiejskich		
<i>Miernik</i>	<i>Plan 2012</i>	<i>Wykonanie 2012</i>
1. % wykorzystania limitu środków na płatności bezpośrednie (70% z bieżącej kampanii i 30% z poprzedniej kampanii)	100	85,32
2. % wykorzystania limitu środków EFRROW na realizację programów rozwoju obszarów wiejskich (narastająco)	58,44	57,14
3. % wykorzystania limitu środków EFR (narastająco)	49,28	49,52
4. Liczba wydanych decyzji	356 942	183 521

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Do pomiaru wsparcia konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez wspieranie dochodów gospodarstw wiejskich oraz rozwój obszarów wiejskich wykorzystano cztery mierniki. Dwa pierwsze mierniki tj., % wykorzystania limitu środków na płatności bezpośrednie oraz % wykorzystania limitu środków EFRROW na realizację programów rozwoju obszarów wiejskich zostały wykonane poniżej zakładanych wartości. Wartość wykonana w 2012 roku w przypadku tych mierników jest mniejsza odpowiednio o 14,68 p.p. i 1,3 p.p. Osiągnięta w 2012 r. wartość miernika % wykorzystania limitu środków EFR (narastająco) wskazuje na realizację miernika nieco powyżej oczekiwań. Omawiany miernik osiągnął wartość 49,52%,

co oznacza wyższą o 0,24 p.p realizację planu. Wyższy od zakładanego poziom wykorzystania limitów środków EFR w 2012 r. wynika z szybszej realizacji przedsięwzięć i ich rozliczenia przez beneficjentów PO „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”. Ostatni z realizowanych mierników odnosi się do liczby wydanych decyzji, rozumianych jako dokumenty skutkujące płatnością. Miernik ten został wykonany na poziomie niższym od planu o 173 421 decyzji z powodu braku konieczności uruchamiania mechanizmów interwencyjnych w ramach WPR w 2012 r. oraz z braku zakładanego przez Agencję Rynku Rolnego wzrostu liczby transferów praw do kwot indywidualnych w ramach kwotowania rynku mleka.

Funkcja 22. Planowanie strategiczne oraz obsługa administracyjna i techniczna

Funkcja 22. obejmuje działania mające wspólny charakter dla zadań realizowanych w zakresie całej części budżetowej lub danej jednostki realizującej poszczególne zadania, których nie udaje się przypisać do żadnego z zadań wyodrębnionych w ramach pozostałych, wcześniej omówionych funkcji.

Ze względu na charakter funkcji nie prezentowano mierników w WPF na lata 2012-2015.

Na realizację zadań w zakresie funkcji 22. Planowanie strategiczne oraz obsługa administracyjna i techniczna, w 2012 r. wydatkowano kwotę **3,34** mld zł.